

ZÁPAS

O DUŠI 66

**Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!**

ŘÍJEN 2000

*Sola Scriptura - Jedině Písmo
Solus Christus - Jedině Kristus
Soli Deo Gloria - Jedině Bohu Sláva*

*Sola Gratia - Jedině Milostí
Sola Fide - Jedině Vírou*

OBSAH

Evangelium	1
Staň se Tvá vůle	4
Proč je doktrína důležitá?	5
V Božím sevření	11
Proč je církev slabá?	11
Reformace společnosti	12
Co znamená slovo "biblický"	13
Ať nemají čas	16
Ekklesia	17
Klíč k poselství	23
Evangelizace	24
Evoluce nebo stvoření	25
Sbírka přísudků a zosobňování	28
Darwinovo obrácení	30
Mezirasová manželství	31
Černá kniha komunismu	34
Napsali jste nám	36
Prubířský kámen	42
EXPO 2000	46
HCJB www stránky	47

EVANGELIUM

"Tam, kde se zvěstuje evangelium v jeho plnosti a v moci Ducha svatého, naše sbory nejen že se udrží, nýbrž budou početně růst. Avšak tam, kde se evangelium všelijak zastírá a rozmělnjuje, tam schází pravá moc a síla, modlitební život skomírá a ze všeho se stává pouze formální záležitost a fikce. Nad tím se nesmírně rmoutím."

To jsou slova Charlese Spurgeona, obsažená v jednom z jeho článků vydaných v roce 1887. O sto let později vychází v roce 1990 ve Spojených státech amerických kniha, která obsahuje kapitolu s názvem *"Jiná doba vyžaduje jiné poselství"*. Její autor vyslovuje neshlas s tím, že by se kázání 19. století hodila pro dnešní dobu. Tvrdí, že pro každou dobu je zapotřebí jiného poselství. Jinými slovy, člověk 20. století prý potřebuje slyšet jiné evangelium než člověk 19. století.

V přímém rozporu s tímto tvrzením je nejen učení Bible, ale i názor jiného američana, Douglase D. Webstera, který ve své kritice církevního marketingu říká mimo jiné toto:

"Biblické kázání bylo kdysi cele zaměřeno na Boha, odhalovalo hřích a motivovalo ke změně života. Dnešní kázání se soustřeďují především na člověka a jeho potřeby a snaží se spíše pobavit, než aby usvědčila."

Logika je dobrý sluha, ale zlý pán

2 ZÁPAS O DUŠI

V dnešních kázáních je tolik ilustrací, že posluchač zapomene na biblickou Pravdu, která jimi má být ilustrována. Tolik osobních příkladů, že posluchač zná lépe kazatele, než Ježíše Krista. Tolik příběhů ze života, že poslouchat nedělní kázání je poutavější než číst noviny.

Žádný div, že povrchní křesťané odcházejí z kostela nebo modlitebny povznesení a nadšení. Jejich sobectví zůstalo nedotčeno. Jejich mysl a srdce byly dotčeny pouze poutavou a povrchní teologií, křesťanskými frázemi a citovými příběhy. Základní otázka však zůstává:

Bylo opravdu věrně a účinně zvěstováno Boží slovo, které Pravdou Ježíše Krista nebourává naše dobře vybudované zóny nedotknutelného pohodlí a proniká fasádou našeho falešného sebeuspokojení?

1. Moderní církev se zabývá víc lidskými citovými potřebami než duchovními nedostatky. Zdůrazňují se například pocity osamocení, strach před neúspěchem, nedostatek sebedůvěry, pocity zloby, deprese, nesnášenlivost apod. Některé tyto pocity jsou skutečné, jiné jsou uměle vyvolány psychologickým tlakem a manipulací. Vysvětluje se, že závislosti, jako narkomanie, alkoholismus nebo sexuální promiskuita, jsou důsledky nebo úkazy psychologických vad a nedostatků. To hlavní, kořen všeho zla - lidská zkaženost a hřích - se opomíjí.

Kazatelé už dnes nekáží o tom, co Bůh vyžaduje od člověka. Z Boha se dělá služebníček, který "uspokojí každou lidskou potřebu". Naprosto se vynechává biblická skutečnost, že každá lidská potřeba je uspokojena "v Kristu Ježíši"! Ježíš Kristus je však Pán! Pán, který má naprosto jednoznačné požadavky na člověka. Požadavky, o kterých se nekáže, protože jsou "příliš náročné" a lidé o nich nechtějí slyšet.

Proto jsou kazatelny ve stále větší míře obsazovány "učiteli, kteří jim říkají,

co vyhovuje jejich přáním" (2Tm 4,3). Bůh nás chraň před podobným smýšlením a jednáním! Bůh nás chraň před "spotřebitelským Kristem" a před "spotřebitelskou církví"!

2. Skutečnost je taková, že nikdo nemůže praktikovat moderní způsoby církevního a evangelizačního marketingu a zůstat přitom věrný Písmu. Kazatelé, kteří se snaží popularizovat evangelium, nemohou zvěstovat celou Pravdu. Ti, kdo chtějí přizpůsobit evangelium potřebám světa, se dostanou dříve či později do konfliktu s Pravdou Bible.

Evangelium není možné obětovat "požadavkům doby", protože evangelium je jen jedno a to pravé evangelium je nadčasové. Jakékoli jiné "evangelium" je bezmocné. Vždyť dobře víme, že to nejsou ani naše příběhy, ani ilustrace, ani zábavné a poutavé povídaní nebo schopné řečnění, nýbrž právě EVANGELIUM, které je "Boží mocí k záchraně pro každého" (Ř 1,16).

Epištola apoštola Pavla Římanům představuje mimo jiné zevrubný výklad evangelia, téměř bod po bodu. Hned v prvním verši svého listu se apoštol představuje jako "**oddělený pro Boží evangelium**". Evangelium bylo základem jeho služby. V listě Římanům píše o lidském hříchu a o Božím hněvu (kapitoly 1-3), o ospravedlnění a o přičtené spravedlnosti (kapitoly 3-5), o posvěcení a praktické spravedlnosti (kapitoly 6-8), o vyvolení Izraele a o odmítnutí Ježíše Krista tímto vyvolaným národem (kapitoly 9-11) a v posledních kapitolách píše o praktických aplikacích jednotlivých pravd evangelia v životě člověka. Apoštol Pavel chce věřícím v Římě zdůraznit ústřední postavení evangelia v životě a službě každého věřícího člověka.

Když hovoříme o evangeliu, často máme na mysli jen jakési "evangelizační poselství" - a tím evangelium jistě je. Avšak evangelium je něco daleko víc než evangelizační kázání se čtyřmi nebo pěti body. Evangelium je v biblickém slova smyslu celou zjevenou Prav-

ZÁPAS O DUŠI 3

dou o Ježíši Kristu (Ř 1,1-6, 1K 15,3-11). Evangelium se nezastavuje u spasení a ospravedlnění z víry, nýbrž v sobě zahrnuje všechny stránky spasení, od posvěcení po oslavení. Význam evangelia nespočívá jen ve skutečnosti obrácení a znovuzrození. Vztahuje se na celou zkušenost věřícího člověka. Když apoštol Pavel a jiní novozákonní autoři hovoří o zvěstování evangelia, nemají tím na mysli pouze evangelizační poselství pro nevěřící (Ř 1, 15).

Veškerá služba prvotní Církve se soustředila na evangelium. Nikomu ani nepřišlo na mysl, že by se měla povzbudit návštěvnost shromáždění věřících tím, že by se tam diskutovala politika, kultura, podnikání, nebo že by se uspořádala pro návštěvníky nějaká "přitažlivá křesťanská zábava". Církev se cele soustředila na úkol přípravy věřících ke zvěstování evangelia světu.

Apoštol Pavel toužil po tom, aby se dostal do Říma. Důvodem jeho touhy nebylo navštívit staré přátele. Ani to nebylo proto, že by tam chtěl promluvit ve společenství, které začalo za jeho působení - protože Pavel v Římě žádné takové společenství nezačal. Ani se návštěvou Říma nechtěl vyhnout pronásledování někde jinde, protože dobře věděl, že bude terčem pronásledování právě tam, v Římě. Apoštol Pavel prostě a jednoduše toužil po tom, aby mohl v Římě zvěstovat evangelium. V osmém verši první kapitoly svého listu píše:

◆ *Především děkuji svému Bohu skrze Ježíše Krista za vás všechny, že se zvěst o vaší víře šíří po celém světě. Bůh, jemuž sloužím ve svém duchu v evangeliu jeho Syna, je mi svědkem, jak na vás neustále pamatují a vždy na svých modlitbách prosím, zda by se mi konečně jednou nepodařilo z vůle Boží přijít k vám. (Římanům 1,8-10)*

Všimněte si toho pozoruhodného devátého verše:

◆ *Bůh, jemuž z celé duše sloužím evangeliem o jeho Synu..."*

Pro Pavla bylo zvěstování evangelia aktem duchovního uctívání Boha. Sloveso "sloužit" vyjadřuje skutečnost "uctívání" (stejně Fil 3, 3). Pavel uctíval Boha tím, že zvěstoval evangelium. Pro něj bylo šíření evangelia povinností a výsadou zároveň (1K 9,16 a Ř 1,15). Povinnost a výsada. Uctívání Boha. Tak se zvěstuje evangelium!

V jedenáctém verši se dozvídáme, že se Pavlovi jednalo o duchovní blahobyt těch, kterým sloužil:

◆ *Toužím vás spatřit, abych se s vámi mohl sdílet o některý duchovní dar a tak vás posílil." (Římanům 1, 11)*

Jaký dar tu má na mysli? Jistě se nejednalo o dary Ducha, které udílí jedině Duch (1 K 12, 7-11).

Pavel má na mysli nějakou duchovní hodnotu, která by věřící v Římě posílila. Mám zato, že se tu jedná právě o dar zvěstování evangelia. Chtěl své bratry a sestry v Kristu povzbudit a posílit slovy evangelia.

Pavel se nakonec do Říma dostal a skončil tam ve vězení. Ale právě tam, v římském vězení, dokázal, že to se zvěstováním evangelia vždycky myslel vážně. Navzdory nepříznivým podmínkám domácího vězení a nejistotě s ohledem na svou budoucnost, zvěstuje evangelium a Židé v jeho okolí přicházejí k víře v Krista, k obrácení. Svůj list Filipenským, který píše právě z prostředí římského vězení, uzavírá pozoruhodným pozdravem:

◆ *Pozdravují vás i ostatní bratři, zvláště ti, kteří jsou z císařského domu (Filipským 4,22).*

Tedy i v Césarově domácnosti zaznělo evangelium a přineslo své pozeňnané ovoce, díky apoštolu Pavlovi.

◆ *Pavel, služebník Krista Ježíše, povoláný za apoštola, vyvolený ke zvěstování Božího evangelia, (Ř 1:1)*

Pro apoštola Pavla nebylo vyšší služby. Jak je tomu u nás?

Ota Vožeh - Evangelium - 25

4 ZÁPAS O DUŠI

STAŇ SE TVÁ VŮLE JAKO V NEBI TAK I NA ZEMI

Jelikož se Boží vůle musí vyplnit, jak se můžeme smysluplně modlit: "Staň se Tvá vůle"?

Není to snad zbytečná prosba? Přesto je součástí vzorové Modlitby Páně. Zaujímá místo vysoko v pořadí, protože je třetí ze sedmi proseb v Ježíšově vzorové modlitbě. O to víc je důležité, abychom věděli, co tato prosba vyjadřuje.

Proč je tedy užitečné modlit se, aby se naplnila Boží vůle? Jak může být rozumné modlit se tímto způsobem? Odpovědí je, že tato prosba (stejně jako ta první) je spíše *potvrzením* než žádostí. Je vyjádřením upřímného ztotožnění se s Boží vůlí. Existuje šest úrovní, na kterých potvrzujeme a přeje-me si Boží vůli, a je dobré často se modlit za každou z nich.

ZA PRVÉ, "Staň se Tvá vůle" je potvrzením *nevyhnutelného* vítězství Boží vůle. Tím, že říkáme: "Staň se Tvá vůle", říkáme vlastně: "Pane, Tvá vůle je nezvratná! Toto se musí dozajista stát! Všechny tvé sliby budou dodrženy!" Tato prosba je výrazem víry ve svrchovanou Boží vůli a pozoruhodnou Boží moc.

ZA DRUHÉ, je to modlitba *vděčnosti*. Skláníme se před Pánem v hluboké vděčnosti za to, jak On jedná. Potvrzujeme, že všechno, co naplánuje a stanoví, včetně spasení, je bezchybné a úžasné. Prosba "Staň se Tvá vůle" jinými slovy vyjadřuje: "Tvá vůle je *dokonalá*."

Uznáváme, že spasení z milosti skrze víru je podivuhodný plán. Je to plán, který byl vytvořen nekonečným, božským géniem. Překonává naši představivost. Odráží veškerou Boží lásku a moudrost a my musíme pokleknout před tím nejdůkladnějším a nejvznešenějším plánem v celém vesmíru.

ZA TŘETÍ, v této prosbě přijímáme a uznáváme, že Boží vůle není jenom dokonalá, ale také *nezbytná* a nepostradatelná pro dílo spasení. Neexistuje žádný jiný způsob, protože žádný jiný plán nemůže fungovat.

Žádné přesvědčování nemůže přimět jediného hříšníka, aby přijatelným způsobem miloval Pána a Jemu sloužil. Žádné usilování o skutky nemůže dostat hříchem pošpiněnou duši do nebe. Žádný kněz nemůže pro nikoho zařídít odpuštění a žádný obřad nemůže Boha uspokojit. Stačit může pouze obětující se Spasitel. K Bohu není žádná jiná cesta. Jeho vůle (a cesta) je nenahraditelná.

Máme to privilegium, že můžeme být Jeho nástroji, ale pokud cokoli, co říkáme a děláme, není v souladu s Boží vůlí, ničeho nedosáhneme.

Vyřknutím "Staň se Tvá vůle", říkáme: "Pane, my přijímáme a uznáváme, že jenom Tebou ustanovená cesta je účinná. Toto je Tvé dílo, ne naše, a Tvá cesta je nenahraditelná."

ZA ČTVRTÉ, v této prosbě slibujeme, že se *podřídíme* Boží vůli. Říkáme: "Pane, Tvá vůle a vláda je ustanovena ve Tvém Slově. Podřizuji se mu. Podřizuji se všemu, co Ty přikazuješ. Vzdávám se své vlastní vůle a svých vlastních představ. Život pro Krista bude mým hlavním cílem a potěšením."

Toto musíme mít na mysli, když se modlíme: "Staň se Tvá vůle".

ZA PÁTÉ, v prosbě "Staň se Tvá vůle" se modlíme za rozšíření Božího království. Bůh řekl, že je to Jeho vůle zachránit miliony a my se modlíme, aby všichni vykoupení byli shromážděni. Modlíme se za to, abychom mohli vidět víc a víc Boží milosti v životech těch kolem nás.

ZA ŠESTÉ, tato prosba je také triumfálním potvrzením toho, že Boží vůle *musí* přemoci veškerou Satanovu snahu. "Staň se Tvá vůle" jistě mluví i o nepříteli duší. Pouze Boží vůle je věčná. Dábel má také vůli, ale je to zcela podřízená vůle. Je ničím v po-

ZÁPAS O DUŠI 5

rovnáním s Boží vůlí. Nemá takovou moc. Má pouze dočasnou příležitost běsnit na Zemi a dělat to nejhorší, co umí. Ale Kristus ho poráží v jedné duši za druhou a nakonec ho svrhne.

Takže, když říkáme: "Staň se Tvá vůle", potvrzujeme Satanovu absolutní podřízenost a jeho neschopnost vůbec kdy se vzepřít Bohu. Potvrzujeme, že jeho vůle je už nyní poražená a rozdrčená a může mít vliv jen na omezenou dobu.

"Staň se Tvá vůle" hlásá věčné vítězství našeho Pána a uctívá Ho jako Vítěze.

Svým způsobem je velká škoda, že Modlitba Páně se stala odříkávanou modlitbou, protože pak se ji modlíme příliš rychle (a mechanicky) a plný význam každé prosby se ztrácí v myšlenkovém toku. Tím, že zahrneme všechny aspekty této třetí prosby do svých modliteb, oslavíme Boha a více se Mu podáme.

Dr. Peter Masters pátý článek série o Modlitbě Páně, přeložil Petr Papež.

Sword & Trowel, 1998 No. 1,

THY WILL BE DONE IN EARTH, AS IT IS IN HEAVEN

PROČ JE DOKTRÍNA DŮLEŽITÁ?

Výchozí text: Lukáš 20:27-40

Spor o vzkříšení:

Žijeme v době, kdy je slovo doktrína velmi nepopulární, a to dokonce i mezi evangelikálními křesťany. Dovolte mi otázku: Když slyšíte slovo "doktrína", vzbuzuje to ve vás pozitivní, anebo negativní pocity? Obvyklá reakce zní: "Člověk, který se pevně drží doktríny, se jeví jako netolerantní osobnost vyvolávající jen rozkoly. Často jsou takoví lidé arogantní a myslí si o sobě, že jenom oni mají pravdu a všichni ostatní se mýlí. Většinou nejsou příkladem laskavých a mlujících křesťanů."

Populární výrok dnešních dnů je: "Poznají, že jsme křesťané, podle toho, že se máme rádi, a ne podle toho, že se shodujeme na doktríně." Tento postoj věřící nabádá, aby raději odložili rozporuplné doktríny a spojili se na základě společné lásky k Pánu Ježíši. "Tolerance a jednota jsou nejdůležitější svědectví. Podívejte se, kam nás dovedly doktrinární rozdíly v minulosti. Po staletí docházelo k roztržkám a zahabujícímu rozdělování těch, kteří věří v Ježíše Krista. Příkladný život, zkušenosti a pozitivní pocity - na tom záleží. Teologie je pro praktický život víry nepraktická, suchá a mrtvá."

Hlavní problém takového přesvědčení je, že nás vede do přímého rozporu s postojem Ježíše Krista! Lukáš 20:27-40 ukazuje konflikt Ježíše s některými náboženskými vůdci Izraele. Saduceové popírali doktrínu vzkříšení a existenci andělů a duchů (Skutky 23:8). Když kladli Ježíši otázky ohledně své doktríny, On jim neodpověděl: "Bratři, chápu vás; je důležitější, abychom všichni milovali Boha a jeden druhého. My všichni jsme Židé, my všichni věříme v Písma. Vy nevěříte ve vzkříšení, zatímco někteří z nás ve vzkříšení věří, ale ani jeden z nás to nemůže vědět určitě. Shodněme se tedy na věcech, v nichž spolu souhlasíme, ostatní nechme stranou. Vzájemná láska, a ne rozdíly v učení jsou hlavní podstatou našeho obecnství. Zpívejme písně, které oslavují Pána, ať je nám spolu dobře."

Místo toho Ježíš rázně vyvrátil jejich doktrinární omyl. Marek zaznamenává, že jim Ježíš řekl hned na začátku, že se mýlí, a patřičně to zdůraznil:

♦ *Velmi se mýlíte (Marek 12: 24,27).*

Je zjevné, že zdravá doktrína byla pro Ježíše mimořádně důležitá! Byla důležitá, protože věděl, že člověk, který se dopouští závažných chyb v doktríně, nemůže mít správný vztah k Bohu a Jeho Pravdě. Bylo to důležité, protože věděl, že je nemožné opravdově milovat bližního, který věří ve vážné doktrinární omyly, pokud ho na ně neupozor-

6 ZÁPAS O DUŠI

níme a nepoučíme ho o Pravdě, která je zjevena v Božím slově. Protože zdravá doktrína byla pro Ježíše velmi důležitá, měla by být neméně důležitá i pro nás.

Mělo by nám záležet na doktríně, protože na ní záleželo i Ježíšovi. Náš život zde i v budoucnu závisí na zachování víry ve zdravou doktrínu.

Naše znalosti týkající se saduceů jsou trochu sporé a neurčité. Neznáme přesně původ této skupiny anebo jejího jména. Pocházeli většinou z vyšší třídy, byli vzdělaní, racionalističtí, náboženští konzervativci, věřili ve svrchovanou autoritu tóry (prvních pět knih Mojžíšových). Odmítali ústní tradice židovských rabínů. Nejvyšší kněz a mnozí z jeho stoupenců byli z řad saduceů (Skutky 5:17). V popírání vzkříšení a existenci andělů a duchů se velmi ostře rozcházel s farizeji (Skutky 23:6-9). Ježíšův střet s nimi odhaluje tři důvody, proč by i vám mělo záležet na doktríně.

1. Ježíšovi záleželo na doktríně a mělo by na ní záležet i nám.

To samo by jako důvod mělo stačit. Všimněme si dvou věcí:

a) Ježíš učil, že existuje něco jako doktrinální pravda a doktrinální omyl, a že na pravdě záleží.

Neřekl: "Víte co, nechme spory stranou, přestaňme se dohadovat, bratři, opravdu nezáleží na tom, čemu věříte, stačí když jste upřímní." Neřekl: "Mám vás rád! Jste moji bratři, i když se neshodneme na takové maličkosti, jako je otázka vzkříšení!" Neřekl: "Respektuji váš postoj. Každý je oprávněn mít svůj vlastní názor." Autoritativně je napomenul a řekl, že se velmi mylí, a ukázal jim také proč.

Před několika lety Allan Bloom zdůraznil ve svém bestselleru *The closing of the American Mind* (Uzavírání americké mysli) následující: "... intelektuální společnost degradovala náboženství do oblasti názorů jako protiklad vědění a znalostí. Je to jednoduše otázka subjektivního a nejistého názoru oproti jinému názoru. To potvrzuje názor, že

veškerá pravda je relativní a že tolerance je hlavní ctnost." Dále říká: "*Účelem není napravovat omyly a mít skutečně pravdu: spíše to znamená uvědomit si, že nemáte pravdu vůbec. ... Výsledkem takového postoje je, že můžeme mít dvě osoby, které mají v duchovní oblasti protichůdné názory, obě mohou mít pravdu, protože náboženská "pravda" je jednoduše něčí subjektivní myšlenka nebo její prožitek.*"

Podobné myšlení postupovalo tento sbor před osmi lety, když jsem zde nastoupil jako kazatel. Jeden starší (už není mezi námi) mi řekl, že název brožurky, kterou jsem napsal na téma "Co říká Bible o potratu", byl arogantní. Zeptal jsem se ho proč a on mi odpověděl: "Protože nemůžeme s jistotou nic říct o tom, co Bible říká dnešku o čemkoli." Byl jsem trochu ohromen, ale opovnoval jsem: "Opravdu? Nemohu říci, že Bible říká, že smilstvo je špatnost?" Odpověděl: "Ne, můžete jenom říci: Myslím si, že to není správné." Pokoušel jsem se celé nedorozumění objasnit a poukázal jsem na skutečnost, že křesťan musí vyjadřovat biblickou Pravdu v lásce, ukázat soucit ženě, která má problém s těhotenstvím, anebo osobě, která upadla do smilstva, ale naše poslední slovo musí být rozhodné: Potrat a smilstvo jsou nesprávné. "Ne," trval na svém, "musíme mít své názory otevřené a nesmíme být v takových otázkách dogmatičtí."

Od té doby jsem se setkal s podobnými postoji i u ostatních. Někteří z nich opouštějí sbor, protože se jim nelíbí, když poukazují na doktrinální omyly, které vnikají do církve. Říkají: "Proč nemůžete být pozitivní?" Moji odpovědi je, že Pavel ustanovil, že odpovědností starších je nejen bezúhonný život, ale i pevnost ve slovech pravé nauky. Starší mají za úkol povzbuzovat zdravé učení (doktríny), a usvědčovat odpůrce (Titus 1:9). Neříkám, že kazatelé a starší mají být ostří, bezcitní a "odstřelovat" ty, kteří s námi nesouhlasí. Pavel říká, že:

ZÁPAS O DUŠI 7

- ◆ *služebník Kristův se nemá hádat, nýbrž má být laskavý ke všem, schopný učit a být trpělivý, když někdo chybí, má vlídně poučovat odpůrce (2. Tim. 2:24-25).*

Také potřebujeme být opatrní v rozlišování důležitosti ústřední doktríny od těch, které jsou okrajové. Samozřejmě, věřit v Božství Ježíše je mnohem důležitější než to, zda někdo věří ve vytržení církve před nebo po velkém soužení.

Některé doktríny jsou tak důležité, že kdybychom je popírali, popírali bychom samotnou podstatu křesťanství. Mezi ně patří: inspirace a autorita Písem, Boží trojjedinost, Božství Ježíše - Jeho panenské početí, Jeho zastupující odpykání našeho trestu, Jeho tělesné vzkříšení ze smrti, Jeho druhý návrat v těle, ospravedlnění z milosti vírou ne ze skutků, budoucí soud ...

Jsou i jiné důležité doktríny, které mají silný vliv na to, jak žijeme a vedeme svůj křesťanský život, ale nejsou na úrovni bludařství. Do této kategorie bych zařadil spory, které se týkají učení kalvinismu a arminianismu. Přidržování se kalvinistického pohledu na Boží svrchovanost v otázkách našeho spasení dramaticky ovlivňuje pohled člověka na Boha a na lidskou přirozenost. To ovlivňuje, jak se díváme na utrpení, jak evangelizujeme ty, kdo hynou, jak se modlíme a mnoho dalších praktických postojů.

Ti, kdo se přidružují arminianistického učení, jsou většinou věřící sourozenci v Kristu, kteří byli znovuzrozeni Boží svrchovanou milostí, i když jsou přesvědčeni, že se rozhodli pro víru na základě své svobodné vůle. V žádném případě se na ně nemůžeme dívat jako na bludaře, ale jako na bratry v Kristu.

Některé doktrinární rozdíly vůbec nestojí za hádky. Všichni jsme již potkali křesťany, kteří chtěli debatovat o podružných věcech, které nemají praktický význam. Jen chtějí dokázat, že mají pravdu a všichni ostatní se mýlí. Nechci říci, že jsou zbytečné debaty, je to v pořádku mluvit o všech věcech

v duchu lásky, ale hněvat se nebo se oddělovat od ostatních věřících kvůli nepodstatným doktrinárním rozdílům zbytečné je, a navíc je to hřích.

Ježíš se díval na doktrínu o vzkříšení jako na jádro sporu. Popírat, že Bůh vzkřísí mrtvé, znamená popírat doktrínu o budoucí odměně pro spravedlivé a trestu pro bezbožné, což odstraňuje hlavní smysl posvěceného života. To by popíralo platnost Boží smlouvy, Jeho zaslíbení Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, protože se za jejich života nenaplnily. Takové popírání činí z Boha lháře. Je to popírání naděje pro ty, kdo ztratili své milované, anebo pro ty, kteří v tomto životě velmi trpí. Jak Pavel dokazuje v 1. Korintským 15, jestliže popíráme vzkříšení mrtvých, pak nebyl vzkříšen ani Ježíš a naše víra je naprosto marná; zůstáváme dál ve svých hříších. Proto Ježíš učil, že je důležité rozlišovat doktrinární pravdy a omyly.

b) Ježíš ukazuje, že zdrojem zdravé doktríny není lidský rozum, ale správný výklad Písma.

Všichni - tedy saduceové i Ježíš - věřili v autoritu Písem. Začali tím, že citovali Mojžíše, a Ježíš jim odpověděl tím, že citoval Mojžíše. Tito lidé kladli nepatřičný důraz na lidský rozum, který je vedl k tomu, aby nesouhlasili s obsahem Písma a podcenili moc Boha vzkřísit člověka z mrtvých a dát mu úplně odlišnou existenci v nebi. Marek 12:24 cituje Ježíše:

- ◆ **Zdaliž ne proto bloudíte, že neznáte písem ani moci Boží? (kral.)**

Ve 20. kapitole Lukáše Ježíš jedná s jejich nepochopením Boží moci ve verších 34-36 a s jejich nepochopením Písem ve verších 37-38.

Omyl saduceů byl založen na mylných předpokladech. Chybně se domnívali, že život po smrti musí být stejný jako ten nynější. Dohadovali se o tom, komu bude patřit žena, která byla postupně manželkou sedmi bratrů. Chybně aplikovali pozemský život na stav života po vzkříšení. Chybně se domnívali, že se v nebi budou lidé vdá-

8 ZÁPAS O DUŠI

vat a ženit (každý muž jednu ženu), tak jak to dělají teď. Na základě této domněnky byla myšlenka na ženu, která bude mít v nebi sedm mužů, logicky absurdní.

Jejich předpoklad byl mylný. Podceňili moc Boha, který nás může vzkřísit z mrtvých a dát nám nová těla, která už nebudou poddána hříchu a smrti. Ježíš říká, že po vzkříšení budeme jako andělé ve dvou aspektech: že se nebudeme ženit ani vdávat, a nebudeme umírat. Tak jako svatí andělé budeme mít schopnost nehřešit. Tak se v plném významu naplní slova:

◆ *Vždyť už nemohou zemřít, neboť jsou rovni andělům a jsou syny Božími, poněvadž jsou účastní vzkříšení. (Lukáš 20:36)*

Znovozrozením jsme se stali dětmi Božími, ale nemůžeme plně chápat důsledky, dokud neobdržíme vzkříšená těla v nebi.

Musím být upřímný a říci, že představa celibátu v nebi, jako je tomu u andělů, ve mně nikdy nevzbuzovala nadšení. Často říkám své manželce: "Jak může být nebe nebem, když tam nebudu s tebou?" To, že jsem si jí vzal, je nejlepší věc, která se mi, kromě spasení, stala. Přemýšlel jsem o slovech Pavla na téma manželství. Přirovnání jednoho těla nemá na mysli vztah muže a ženy v manželství, ale vztah Krista a církve (Ef. 5:32). Svitlo mi, že popis intimního spojení, obzvláště přirovnání jednoho těla v manželství, je nejbližší pozemský obraz našeho spojení s Kristem, které se dovrší v nebi. Nechci být hrubý, spíše uctivě poukazuji na manželství, zejména na to, že sexuální intimita v manželství je nádherný Boží dar, ale je to jen pozemské podobenství, oč krásnější bude dokonale intimní spojení s naším nebeským Ženichem, Ježíšem Kristem. Zaslíbení zatím přijímáme vírou, ale Boží slovo zaručuje jeho naplnění!

Saduceové chybovali, protože byli racionalisté. Když něco přesahovalo chápání lidského rozumu, například

Boží moc vzkřísit někoho z mrtvých a dát mu úplně novou existenci, neakceptovali to. Racionalismus omezuje poznání člověka a sílu rozumu. **Víra v Boha a v Jeho nadpřirozenou moc však není proti rozumu, stojí nad rozumem. Není iracionální, je supra-racionální. Víra je to, co přesahuje lidský rozum.** Na to, abychom poznávali Pravdu Písem, musíme být nejdřív zrozeni shůry mocí Boha. Teprve pak Jej poznáváme a postupně podřizujeme náš rozum a naši vůli Božímu zjevení v Písmu. Musíme věřit všemu, co Boží slovo zjevuje, i když se to neshoduje s naším omezeným poznáním. Jinak upadneme do doktrinárních omylů. Racionalismus podkopává Boží moc; víra v Jeho slovo ji potvrzuje.

Ve verších 37-38 Ježíš ukazuje, jak saduceové nerozuměli Písmům. Za příklad si bere příhodu Mojžíše u hořícího keře, kde Bůh zjevuje sebe jako Boha Abrahama, Izáka a Jákoba. Když Bůh promluvil k Mojžíšovi, byli tito mužové již po staletí mrtví. Bylo by nesmyslné, kdyby Bůh tvrdil, že je Bohem těch, kteří smrtí přestali existovat! Jestliže patriarchové zemřeli a přestali existovat, potom zaslíbení, která jim Bůh dal, by byla neplatná a prázdná. Ale, jak Ježíš vysvětluje, Bůh "*není Bohem mrtvých, je Bohem živých*". Ti, kteří zemřeli ve víře, jsou ve skutečnosti živí v Bohu a očekávají den, kdy obdrží svá vzkříšená těla, ... *neboť před ním jsou všichni živí.* (Lukáš 20:38) To znamená, že "*věřící, potom co zemřeli na tomto světě, žijí nebeský život s Bohem.*"

Ještě jednou: Důkazem víry není odložit rozum stranou, ale raději podřít své myšlení Božímu zjevení v Písmu. Musíme znát Bibli tak, jak ji znal Ježíš. To znamená, že musíme pozorně přemýšlet o Písmu, tak jak to činil Ježíš, když vysvětloval doktrínu o vzkříšení z veršů Písma. Nesmíme povyšovat náš rozum nad Písmo, ani se pokoušet vtěsnat Písmo do naší logiky. Mělo by vám záležet na zdravé doktríně, protože na ní záleželo i Ježíšovi.

ZÁPAS O DUŠI 9

2. Mělo by vám záležet na doktríně, protože váš život je podmíněn vírou ve zdravé učení.

Dotkneme se jen několika aspektů této oblasti:

a) Nemůžeme být podřízeni Ježíši Kristu, a přitom se vědomě držet v základních otázkách falešné doktríny.

Saduceové stáli v opozici vůči Ježíšovi, nebyli Mu podřízeni. Odmítali Jeho autoritu, pokoušeli se Jej pokořit před lidmi. Ale Ježíš jasně uplatňuje svoji autoritu a Pánovství v této konfrontaci, právě tak jako v následující části, kde navazuje na urážlivý útok a vybízí je otázkou. Saduceové byli domněle učení muži, Ježíš byl podle nich jen nevzdělaný tesař z Nazareta, avšak překonal jejich bludy způsobem, nad nímž se pozastavovali i někteří zákoníci (bez pochyb farizeové):

"Mistře, dobře jsi odpověděl." (20:39)
Ve skutečnosti - člověk, který se vědomě přidržuje doktrínálních omylů v základních otázkách víry, skrývá sám sebe za kouřovou clonu nějaké zdánlivé těžkosti v Bibli tak, aby se nemusel podřídit Kristově vládě. Zdůrazňují "vědomě", protože je rozdíl mezi nemluvnětem v Kristu, (které se může z neznalosti mýlit anebo být zmatené nejasností nějaké komplikované doktríny, protože ještě není vyučeno), a falešným učením toho, (který se aktivně podílí na šíření chyb, i když ví, že se odchyluje od pravověrné doktríny). V takovém případě musíme být k "nemluvněti" mírní a trpěliví, ale k hlasateli falešného učení bychom měli být mnohem tvrdší, pokud dotyčného známe lépe. Je zřejmé, že falešný učitel není podřízen Kristu jako svému Pánu. Z toho vyplývá, že:

b) Setrvávání ve falešných doktrínách pochází z hříchu a nadále působí hřích.

Ježíš pokračuje ve verších (20:46-47) a konfrontuje hřích zákoníků, tedy obou skupin - jak farizeů, tak saduceů. Byli pyšní, přijímali patolizal-

ství a pocty a vydávali se za zbožné muže, ale byli chamtiví, sobečtí pokrytci, kteří budou čelit přísnému Božímu soudu. Byla jejich falešná doktrína ohledně vzkříšení příčinou jejich hříchu, anebo jeho výsledkem? Zřejmě šlo o obojí, protože falešné učení a hřích jdou vždy ruku v ruce. Doktrína má vždy dopad na praktický život. Jen pár dnů po tomto střetu s Ježíšem se totiž saduceové shodli s farizeji a odsoudili Ježíše k smrti. Jejich hřích, který začínal v tom, že se odmítli podřídit Ježíšovu učení o vzkříšení, je postupně vedl k dalšímu hříchu - zabití jejich Mesiáše.

Zdravá doktrína formuje duchovně zdravé křesťany. Falešné učení je důvodem a příčinou skrývání všech forem bezbožnosti.

c) Naše motivy, touha poznávat zdravou doktrínu, jsou důležité.

Zákoníci zajisté nepřišli k Ježíši s upřímnými doktrínálními otázkami, které si chtěli ujasnit. Chtěli, aby Ježíš vypadal před zástupem špatně, proto vymysleli tento nepravděpodobný příběh o ženě a sedmi manželech. Ani farizeové, kteří pochválili Ježíšovu dobrou odpověď, se nepodřídili Jeho Pánovství. Pochválili Ho jen proto, že se s ním náhodou shodovali. Jejich pohnutky nebyly správné.

Jedinou platnou pohnutkou k tomu, abychom chtěli poznávat a hájit zdravou doktrínu, mělo by být to, že poznáním Boží Pravdy můžeme lépe oslavovat Boha. Znalost pravdivého učení by nás měla vést k hlubší lásce k Ježíši Kristu, který obětoval na kříži sám sebe za nás. Nikdy bychom neměli chtít znát biblické Pravdy jen proto, abychom mohli pyšně triumfovat, že máme pravdu, anebo abychom mohli ukázat svoje velké znalosti. Ve skutečnosti čím víc známe zdravé učení, tím pokornější jsme, protože si uvědomujeme, jak velký je Bůh a jak my jsme nepatrní! Měli bychom vědomě dbát o správnou doktrínu, protože o ni dbal Pán Ježíš a protože zdravá doktrína má vliv na náš pozemský život.

10 ZÁPAS O DUŠI

Nakonec,

3. Mělo by nám záležet na doktríně, protože náš budoucí život závisí na zachování víry ve zdravé doktríny.

Ježíš nemá na mysli vzkříšení bezbožníků, ale vzkříšení spravedlivých. Říká, že někteří jsou považováni za hodně dosáhnout budoucího věku a vzkříšení z mrtvých (20:35), z čehož vyplývá, že jinde se výslovně učí, že bezbožní budou také vzkříšeni, ale k soudu a věčnému zatracení (Jan 5:29, Skutky 24:15, Zjev. 20).

V našem textu Abrahám, Izák a Jákob znali Boha osobně, z Jeho milosti. Bůh je počítal za spravedlivé na základě jejich víry, ne kvůli jejich skutkům. (Gen. 15:6, Řím. 4) Písmo nikdy neučí, že by tito muži nebo kdokoli jiný byl hoden nebe sám ze sebe. Byli hodni jenom proto, že Bůh do nich vložil svoji spravedlnost skrze víru.

Důležité je, že naše opravdová naděje věčného života závisí na zachování zdravé doktríny o spasení a o Božím zaslíbení ohledně života, který má přijít. Jestliže se mylně domníváme, tak jak mnozí vyznávají, že člověk dosáhne věčného života svými dobrými skutky a upřímnou vírou, nemůžeme mít ani naději, protože si nikdy nemůžeme být jisti, že jsme pro svoji spásu udělali dost. Ale jestliže věříme v Toho, který ospravedlňuje bezbožníka, je nám víra připočtena za spravedlnost (Římanům 4:5). A to je jediný základ pro naši pevnou naději o životě, který má přijít.

ZÁVĚREM:

Nabízím tři možnosti aplikace:

① **Nenechte se ovlivnit současnými trendy, abyste obětovali biblické Pravdy na oltáři lásky a jednoty.** Musíme být laskaví a vlídní, taktní ve svých způsobech, nemusíme se hádat o podružné věci. Ale jestliže děláme kompromisy v základních pravdách evangelia jen kvůli jednotě, pak druhé nemilujeme opravdově. Biblická láska dbá na to, aby varovala před falešným a zavržením hodným učením.

① **Pracujte na prohloubení osobního teologického poznání.** Slovo "teologický" dnes průměrného člena církve leká, ale nemělo by. Pamatujte, Pavel nesděloval Římanům nejsložitější myšlenky novozákonní teologie pro seminární studenty. Psal jim, aby posílil sbor obyčejných věřících. Když mohli chápat Pavlovu teologii oni, můžeš jí rozumět i ty. Samozřejmě, biblické poznávání základních doktrín vyžaduje určitou námahu mozku, ale vyplatí se to a je to praktické.

① **Jestliže nerozumíte základním pravdám evangelia, nepředstírejte, že jim rozumíte.** Najděte si někoho, kdo vám může pomoci. Váš věčný život je v sázce. Jestliže věříte falešnému učení o tom, jak se člověk dostane do nebe, nepomůže vám, když budete upřímní v soudný den. Mnozí patřící do falešných kultů jsou také upřímní, ale k smrti chybující. Všichni na palubě letadla, které se nedávno zřítilo do Pacifiku, věřili ve spolehlivost letadla, ale zemřeli, protože došlo k selhání. Jestliže věříte v nesprávnou cestu do nebe, nedostanete se tam.

◆ **Věř v Pána Ježíše Krista a budeš spasen. (Skutky 16:31)**

Mělo by vám záležet na znalosti toho, co Ježíš Kristus učil a předal učedníkům, protože váš život zde a v budoucnu závisí na pevnosti základů víry ve zdravé doktríny.

Otázky k diskusi:

1. Proč není samotná upřímnost v duchovních otázkách dostačující? Proč musíme věřit Pravdě?
2. Když existuje tolik rozdílných doktrinních pohledů, jak můžeme vědět, kdo má pravdu?
3. Ježíš řekl, že svět pozná křesťany podle lásky. Je doktrinní pravda méně důležitá než láska a jednota? Proč? Proč ne?
4. Jak může falešné učení ovlivňovat osobní život a chování věřících?

Steven J. Cole
kazatel, Flagstaff, AZ

V BOŽÍM SEVŘENÍ

- ◆ *...usilovně však běžím, abych se opravdu zmocnil toho, k čemu se i mě zmocnil Kristus Ježíš. (Filipským 3,12 NS).*

Nesnažte se pracovat pro Boha z vlastního rozhodnutí, ale jakmile vás Bůh povolá, běda vám, jestli se "uchýlíte napravo nebo nalevo" (Deuteronomium 5,32). Nepracujeme pro Boha, protože jsme se k tomu sami rozhodli, ale protože se nás Bůh "zmocnil". Proto už si nikdy nepomyslíme: "K tomu se opravdu nehodím." Vždyť obsah vašeho kázání také určuje Bůh, a ne vaše přirozené sklony nebo touhy. Dbejte na to, aby byla vaše duše neustále upnuta k Bohu, a pamatujte, že jste povolání nejen vydávat svědectví, ale také kázat evangelium. O Boží Pravdě musí svědčit každý křesťan, ke kázání však musíte být povolání bolestivým dotykem Boží ruky - váš život je v Boží ruce právě z tohoto důvodu. Kolik z nás cítí toto sevření?

Nikdy Boží slovo nerozměľňujte, ale kažte je se vsí jeho ostrostí. V kázání Božího slova buďte nekompromisní, při osobním jednání s lidmi však pamatujte nato, že nejste žádné výjimečné bytosti stvořené v nebi, ale hříšníci, spasení milostí.

- ◆ *Bratři, já si nemyslím, že jsem se již toho zmocnil; jedno však činím... běžím k cíli pro cenu Božího povolání vzhůru v Kristu Ježíši. (Filipským 3,13-14 NS).*

Varujte se toho, abyste Boží lásku jen nenapodobovali a řídili se přitom svými pocity, sympatiemi nebo poznáním. Tak byste pravou Boží lásku jen hanobili a zneužívali.

Oswald Chambers: To nejlepší pro Jeho slávu - 28.6. a 3.3.

Duchem se obracím k Bohu, a věřím v zástupnou oběť Pána Ježíše Krista jenom proto, že se Bůh rozhodl obřezat mi srdce - znovustvořit mě z Ducha.

PROČ JE CÍRKEV SLABÁ?

Dnes nemáme silnou církev ani mnoho silných křesťanů. Při hledání příčiny můžeme zjistit, že je to způsobeno kritickým nedostatkem zdravého duchovního poznání. Proč je církev slabá? Proč jsou slabí jednotliví křesťané? Proto, že dovolili, aby se jejich mysl přizpůsobila "duchu tohoto věku" s jeho mechanistickým, bezbožným myšlením. Zapomněli, jaký je Bůh a co slibuje učinit pro ty, kteří mu důvěřují. Požádejte průměrného křesťana, aby hovořil o Bohu. Když od něj konečně dostanete odpověď, zjistíte, že jeho bůh je malým bohem kolísajících citů. Je bohem, který by rád zachránil svět, ale nedokáže to. Rád by krotil zlo, ale je to nějak nad jeho síly. Takže je v důchodu a pracuje již pouze na poloviční úvazek; je sice ochoten jako vlídný dědeček udílet dobré rady, ale jinak většinou nechává své děti, aby se v tomto nebezpečném světě o sebe postaraly samy.

Takovýto bůh není Bohem Bible. Ti, kteří svého Boha znají, chápou omyl takového myšlení a jednají podle toho. Bůh Bible není slabý, je silný. Je všemohoucí. Nic se neděje bez jeho dovolení nebo nezávisle na jeho úmyslech - ani zlo ne. Nic jej nerozruší ani nevede do rozpaků. Jeho záměry se vždy uskuteční. Proto ti, kdo jej správně znají, jednají statečně, ujištění, že Bůh je s nimi, aby uskutečnil své vlastní záměry v jejich životech.

Potřebujeme nějaký příklad? Nemůžeme najít lepší než příklad proroka Daniele. Daniel a jeho přátelé byli bohabojní muži, kteří museli žít v bezbožném prostředí starověkého Babylóna. Byli otroky, dobrými otroky. Sloužili na královském dvoře. Obtížnost jejich postavení se vystupňovala, když nebyli ochotni poslechnout nic, co odporovalo příkázáním pravého Boha, jehož znali a ctíli. Když byla postavena Nebúkad-

12 ZÁPAS O DUŠI

nesarova velká socha a vydán rozkaz, aby všichni padli na zem a klaněli se jí, Daniel a jeho přátelé to odmítli. Když po třicet dnů bylo přísně zakázáno obracet se v modlitbě na kohokoli jiného než na krále Darjaveše (Daria), Daniel si počíнал jako vždy: modlil se před otevřeným oknem třikrát denně k Bohu.

Co se to stalo těmto mužům? Zbláznili se snad, když nemysleli na důsledky? Mysleli si, že jejich neochota přizpůsobit se projde bez povšimnutí? Vůbec ne. Znali důsledky, ale znali i Boha. Dokázali být silní a důvěřovat Bohu, který má pro ně připravenou cestu, ať už znamená záchranu, nebo zničení ve lví jámě či v peci. Tito muži řekli:

◆ *Jestliže náš Bůh, kterého my ctíme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.*
(Daniel 3,17-18)

Obrazem slabého boha jsou slabí věřící; takový bůh si ani nezaslouží, aby byl uctíván. Naproti tomu silný Bůh, Bůh Bible, je zdrojem síly pro ty, kdo jej znají. Učme se tedy o Bohu (s velkým B!) a poznávejme Boha v pravém, biblickém slova smyslu. Ježíš nás k tomu povzbudil slovy:

◆ *Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším.*
(Matouš 11,28-29)

To je pravá moudrost pro každého. Je to zvláštní povinnost i výsada křesťana.

Co je tou nejvlastnější náplní studia pro člověka, který se stal Božím dítětem? Není to Bůh sám? Je pravda, že existují i jiné užitečné oblasti vzdělání, avšak nejvyšší věda, oblast, která ze všech nejvíc rozšiřuje mysl, je tato: poznávání Boha. Spurgeon jednou napsal:

Během rozjímání o Bohu dochází k neobyčejnému zušlechťování mysli. Tento "předmět" je tak rozsáhlý, že všechny naše myšlenky se ztrácejí v jeho nezměrnosti, a je tak hluboký, že naše pýcha je pohlcována jeho nekonečností. Jiné předměty můžeme pochopit a utkat se s nimi; cítíme v nich určitý druh sebeuspokojení a jdeme dál s myšlenkou: "Hle, jak jsem moudrý!" Když se však setkáme s touto vědou všech věd, zjišťujeme, že naše olovnice nemůže změnit její hloubku a že náš orlí zrak nedohledne její výšky. Odvrátíme se a v tichém pohnutí zvoláme: "Jsem jenom včerejší a nic nevím." ... Ale přestože tento předmět mysl pokouří, zároveň ji dále rozvíjí. Nic tolik nerozšíří intelekt, nic tolik nezvelebí celou duši člověka jako zbožné, upřímné a vytrvalé zkoumání tohoto velkého "předmětu" - Boha.

Každý křesťan by měl jít s důvěrou za tímto cílem. Bůh slíbil, že ti, kdo jej hledají, ho naleznou. A těm, kteří tlučou, bude otevřeno.

J.M. Boice - *Základy křesťanské víry*

REFORMACE SPOLEČNOSTI

Křesťané jsou znepokojeni stavem společnosti - a po právu, protože žijeme v úpadkové kultuře a chceme vidět, že Pánovství Pána Ježíše je uznáváno tak, že opravdová spravedlnost a právo vítězí. Chceme odstranit chudobu, osvobodit trpící z nedostatku základních životních potřeb, z údělu hořké nouze a utrpení. Jak máme tuto situaci řešit? Odpověď zcela jistě nenajdeme v zavádění nových státních nebo vládních programů nebo ve větším důrazu na sociální dávky. To, co je především potřeba, je znalost, vyučování a praktikování Božího slova. Boží slovo je dostačující pro obnovu a reformu společnosti i dnes. Měli bychom si připomenout, co se odehrálo v Ženevě v 16. století skrze službu Jana Kalvína. V

ZÁPAS O DUŠI 13

srpnu 1535 odhlasovala v Ženevě vládnoucí Rada dvou set odmítnutí katolicismu a připojení se k protestantské reformaci. Lidé z Rady měli ale jen velmi malou představu, co taková změna znamená. Do té doby byla Ženeva notoricky známá svými prostopášnostmi, hráčstvím, nemravným tancem, opilstvím, cizoložstvím a jiným zlem. Lidé doslova pobíhali po ulicích nazí, zpívali nemravné písně a rouhali se Bohu. Obyvatelé očekávali, že budou žít dál stejným způsobem, i když se z nich stanou protestanti. Ani Rada nevěděla, co má dělat. Vydávala jedno nařízení za druhým, aby potlačila zlořády ve městě a napravila situaci, ale nic nepomáhalo. Veřejný pořádek a morálka upadaly dál. Kalvín přišel do Ženevy v srpnu 1536, rok po příklonu města k protestantství. Jako kazatel byl prakticky ignorován. První rok dokonce nebyl ani placen. Je všeobecně známo, že jeho první pokusy o kázání byly tak nepopulární, že byl Radou začátkem roku 1538 propuštěn a odešel do Štrasburku. Byl tam šťasten a neměl touhu se vracet, ale situace v Ženevě se natolik zhoršila, že se zoufalí zástupci města a veřejného mínění na něho obrátili znovu. Svému příteli Williamovi Farelovi řekl: *"Raději bych dal přednost stovce jiných smrtí před tímto křížem, jímž budu umírat tisíckrát za den."*

Veden povinností se Kalvín r. 1541 do Ženevy vrátil. Neměl žádnou zbraň, ale měl Boží slovo. Od počátku kladl hlavní důraz na vyučování Bible a nyní se k němu vrátil. Svůj výklad Bible začal na tom místě, kde ho opustil před třemi a půl lety. Kázal ze Slova denně a pod mocí jeho kázání se město začalo proměňovat. Tak jak lidé postupně nabývali poznání Božího slova a dovolili, aby mělo vliv na jejich chování, stávalo se město téměř Novým Jeruzalémem. Evangelium se z Ženevy šířilo do Evropy, Velké Británie i Nového světa.

Ba co víc, tato změna umožnila i změny další. Jeden student tohoto historického období napsal:

"V tehdejších městech byla čistota prakticky neznámá a epidemie byly běžné a časté. Kalvín přiměl Radu, aby učinila stálá opatření na zřízení zdravotnických zařízení a zavedla dozor nad tržišti. Žebrání na ulicích bylo zakázáno. Byly založeny a dobře vedeny nemocnice a chudobince. Kalvín horlivě pracoval na vzdělávání všech tříd obyvatel. Založil skvělou Akademii, jejíž vliv zasáhl všechny části Evropy i Britské ostrovy. Naléhal na Radu, aby ve městě zavedla textilní výrobu, čímž položil základ pro tehdejší bohatství Ženevy. Podnikání mělo v Ženevě zvláštní úspěch, protože Kalvín podnítil skrze evangelium v jednotlivcích lásku k práci, poctivosti, hospodárnosti a spolupráci. Učil, že kapitál není zlá věc, ale požehnání, které je výsledkem poctivé práce a které může být použito pro blaho lidstva. Země, které byly ovlivněny kalvinismem, byly různým způsobem spjaty s rostoucí průmyslovou výrobou a bohatstvím... Není žádná náhoda, že náboženská a politická svoboda vzrostla právě v těch zemích, kde kalvinismus zapustil kořeny nejhloběji - zejména ve Švýcarsku, Holandsku, Německu, Skotsku, Anglii, Walesu a v koloniální Americe."

Pravděpodobně neexistuje jasnější příklad rozsáhlé morální a společenské reformy než proměna Ženevy za Jana Kalvína, dosažená téměř výhradně vlivem kázání Božího slova.

*J. M. Boice: "Standing on the Rock".
Grand Rapids 1994, str. 141-143,
- přeložil Robert Hart -*

CO ZNAMENÁ SLOVO BIBLICKÝ?

V křesťanských kruzích je slovo "biblický" slyšáno velice často. Říká se, že je potřeba, abychom byli biblickými křesťany, musíme dělat jen věci, které jsou biblické, nesmíme dělat nebiblické závěry. Dokonce vycházejí knihy, které mají toto slovo v názvu:

14 ZÁPAS O DUŠI

"Biblická strategie duchovního boje", "Ano prosím, ale biblicky" apod. Ovšem jen zřídka slyšíme vysvětlení, co přesně slovem "biblický" autor myslí.

Jako křesťané věříme, že Bible je pravdivá, a proto když se řekne, že je něco "biblické", automaticky (aniž bychom si to uvědomovali) předpokládáme, že to musí být něco správného a pravdivého. Ale v tom je problém.

Před časem se mi dostala do ruky již zmíněná kniha s názvem *"Biblická strategie duchovního boje"* od T. Baxtera. Ten název mě zaujal, s chutí jsem po knize sáhl a při tom doufal, že to konečně někdo vzal za správný konec.

Než vám sdělím svůj názor, stručně shrnu obsah knihy (kvůli kontextu) a pak bych vám chtěl na jedné konkrétní kapitole ukázat způsob, jakým autor tvoří ony diskutované "biblické" závěry - z čehož by mělo být jasné, zda je to správný postup, či nikoliv.

Knihou tedy pojednává o strategii duchovního boje. V první kapitole autor vysvětluje činnost démonů a rozděluje jejich působení do čtyř úrovní: zastrahování, utlačování, zabydlení a posedlost. Dále se dočítáme, jak konfrontovat demony a následuje deset velice konkrétních kroků, jak dosáhnout svobody od jakéhokoli démonického svázání. Chtěl bych se s vámi podívat na kapitolu pojednávající o "zabydlení". Kapitola je kratičká, ocituji ji proto v podstatě celou, aby nedošlo k jakémukoli pochybení či vytržení z kontextu. Autor píše:

Když člověk hřeší, dovoluje satanovi, aby vstoupil na 'území' jeho srdce a zbudoval si v něm záchytný bod. Tam se zabydlí a vysílá na člověka své střely. 'Jsme ovšem jenom lidé, ale svůj zápas nevedeme po lidsku. Zbraně našeho boje nejsou světské, nýbrž mají od Boha sílu bořit hradby. Jimi boříme lidské výmysly a všechno, co se v pýše pozvedá proti poznání Boha.' (2. Kor. 10:3-6) *Všimněte si, že apoštol Pavel chce bořit hradby nějaké pevnosti. Bůh si přeje, abychom tyto pevnosti dobyli*

zpět. To je totiž jediná cesta k úplné svobodě. Definice: Zabydlení vyplývá z toho, že svým hříchem nebo kompromisem poskytneme satanovi prostor, který se stane jeho záchytným bodem. Satan se zde zabydlí a vybuduje si pevnost, odkud napadá ostatní části našeho Já. Nevlastní celé území, přebývá jen tam, kde se opevnil.

(Konec citace)

Přijde vám doktrína pana T. Baxtera o "zabydlení" satana v křesťanovi biblická? Pokud ne, proč ne? Vždyť přece cituje Bibli, dokonce formuluje biblickou definici (tak to mimochodem dělá v každé kapitole).

V našem následujícím uvažování mějme neustále na mysli, že naše otázka zní: *Jak poznáme skutečně biblický závěr?* V této úvaze nám jde především o způsob, jakým se dochází k biblickým závěrům. Podívejme se na metodu T. Baxtera. Citoval z 2. Kor. 10:3-6 a naprosto ignoroval kontext tohoto biblického oddílu. Doporučuji vzít si Bibli k ruce a podívat se, o čem pojednává tato kapitola. Apoštol Pavel reaguje na starý 'korintský' problém. Když bylo evangelium prvně v Korintu kázáno, setkala se s odporem 'moudrých'. Jevilo se jim jako 'bláznovství', jako nějaká primitivní či nepovedená filozofie, kterou přece vzdělaný Řek nemůže brát vážně (viz 1. Kor. 1:18). V korintské církvi se evidentně pohybovali někteří z těchto 'moudrých', kteří snižovali apoštolovu autoritu svými 'výmysly' (tak uvádí ekumenický překlad řec. slovo logismou = představa, názor, přesvědčení), jež apoštol Pavel soustavně bořil ne jinými lidskými filozofiemi a moudrostmi - čili lidskými prostředky, ale prostředky duchovními, přesněji řečeno hlavně jediným, a tím bylo a je "kázání Krista ukřižovaného" (1. Kor.1:23). To je jediná moc, která dokáže změnit srdce člověka tak, že se z pyšného a namyšleného 'mudrce', který spoléhá na svou moudrost, stává pokorný následovník Pána Ježíše Krista. To je pravá podstata této pasáže.

ZÁPAS O DUŠI 15

Vidíme tedy, že širší kontext odhaluje, že tento biblický oddíl nepojednává o nějakých satanových pevnostech, které si buduje v křesťanech, aby se v nich zabydlel. To, co ve skutečnosti T. Baxter udělal, je, že z jednoho jediného slova "hradby", vydedukoval bez jakékoliv logické souvislosti učení o satanových "pevnostech" a toto učení dál rozvedl v definici "zabydlení" se satana v křesťanech. Znovu zdůrazňuji, že nám nejde o to, zda se ďábel může usadit v křesťanovi či nikoliv, ale o způsob, jakým autor vytvořil tzv. biblický závěr. Metoda T. Baxtera je odstrašující. Jen to, že se v nějakém verši vyskytuje slovo 'hradba', přece neznamená, že je to hradba satanovy pevnosti a už vůbec zde není žádná souvislost s pojmem 'zabydlení'. To je, jako kdybych z verše, kde se vyskytuje slovo 'kůň', vytvořil učení o opratích a následně učení o chomoutu (např., Př. 21:31). Zdá se vám tento postup absurdní, nelogický? Ale proč? Souvislost tam přece je: kůň → opratě → chomout. Hradba → pevnost → zabydlení. Je to založené na biblickém verši, tak je to přece biblické. Nebo není?

Co tedy znamená slovo BIBLICKÝ? Je mnoho lidí hlásajících různá učení, která jsou na první pohled chybná, a přitom mají Bibli v ruce a tvrdí, že toto učení mají biblicky podloženo. V čem to tedy spočívá? Který závěr je biblický a který nebiblický? Jak to poznám?

Odpověď je prostá. Biblický, a tedy pravdivý závěr je ten, který je nerozporuplný (přesněji bezrozporný)! Zdá se vám to příliš jednoduché, příliš samozřejmé? Ve skutečnosti to tak jednoduché není, neboť udělat nerozporuplný biblický závěr předpokládá ohromný kus práce. Než dojdeme k výsledku nad nějakým konkrétním veršem, musíme vzít v potaz nejen bezprostřední kontext (jako je odstavec či kapitola), ale i širší kontext celé knihy a samozřejmě celé Bible (po formální i obsahové stránce). A to už vyžaduje daleko více systematického a pozorného studii

a Písma, které zahrnuje studium i v oblastech jako jsou exegeze (kritický rozbor textu), hermeneutika (metoda výkladu textu), biblická historie, biblické jazyky apod. Zvláštní důraz bych rád položil na slova systematický a pozorný. Autor výše diskutované knihy jistě znal staré dobré heslo "Písmo Písmem" a tudíž věděl, že si Bible nemůže vnitřně odporovat. Jistě byl i přesvědčen, že závěr, který činí, je v souladu s celým Písmem, jinak by ho neprezentoval na veřejnosti. Ovšem problém je právě v té systematickosti a pozornosti. Naprostá většina špatných učení je totiž způsobena právě z těchto příčin. Učitel nebo autor cosi opomene, přehlédne nebo ignoruje, protože to prostě neví, nedomyslí souvislosti atd. Proto je, mimochodem, kázání a vykládání Božího slova tak ohromná zodpovědnost. Sám nevím, zda to dokážu plně domyslet a zda rozumím tomu, proč apoštol Pavel předstupoval s kázáním před své posluchače s "bázní a chvěním".

Jinými slovy, dělat celobiblické nerozporuplné závěry je sice možné, ale není to vůbec jednoduché a samozřejmé, neboť to obnáší jisté schopnosti a mnoho poctivé, časově náročné a zodpovědné práce.

Možná si říkáte, proč z jedné takové chybičky, kterou náš autor udělal, dělám takovou vědu. Přiznám se, že jsem si sám kladl otázku, zda bych neměl být více tolerantní a shovívavý. Došel jsem však k závěru, že zde je ve hře mnohem víc než tolerance či netolerance. Jde o rozlišení pravdivého od nepravdivého! Pokud přistoupíme na metodu T. Baxtera, pak můžeme vzít jakýkoliv verš a učinit z něj jakýkoliv závěr (např., že každý křesťan musí mít koně nebo že nesmí přijmout transfuzi krve). Když ho zaobalíme do biblických pojmů a dáme mu přívlastek "biblický", málokdo to pozná. Důkazem toho je skutečnost, že v doslovu diskutované knihy kazatel jedné významné české církve tuto knihu doporučuje a autora chválí jako "dobrého biblistu".

16 ZÁPAS O DUŠI

Proto nemohu mlčet. Věci je potřeba nazývat pravými jmény. Kniha T. Baxtera není biblická. Z Bible autor sice cituje často, a terminologií, kterou užívá, navozuje biblickou konotaci, avšak závěry, které vyvozuje, jsou téměř vždy vůči citovaným veršům bez souvislosti, jsou povrchní a lze je klasifikovat jako vykladačský diletantismus.

Aby nedošlo k nepochopení - osobně neznám ani autora, ani denominaci, ze které pochází. Je možné, že T. Baxter je skvělý člověk a upřímný křesťan. Ovšem upřímnost neříká nic o pravdivosti či bibličnosti. Člověk může upřímně a oddaně věřit naprostým bludům a omylům. Proto máme tolik rozporuplných učeních a neshod ve sborech. Buďme tedy biblickými křesťany se vším, co to obnáší, a nedejme se oklamat povrchní nálepkou, za kterou se schovávají pokřesťanštěné lidské teorie.

- Jan Hábl -

AT NEMAJÍ ČAS

Satan svolal světové shromáždění padlých andělů. V zahajovacím projevu ke svým zlomocným pomocníkům pronesl: "Nemůžeme zabránit křesťanům, aby chodili do shromáždění. Nemůžeme jim vzít Bibli a bránit v poznávání pravdy. Nemůžeme je ani odloučit od biblických hodnot, na nichž po celé generace lpějí, ale musíme udělat něco jiného. Musíme jim zabránit, aby si vytvářeli důvěrný a trvalý vztah s Kristem. Když s Ním navážou spojení, naše moc nad nimi je zlomena. Proto je nechme chodit do kostelů a modliteben, neberme jim jejich konzervativní životní styl, ale zaměřme se na jejich čas, aby nemohli prožívat blízkost a obecenství v Ježíši Kristu. Svého cíle dosáhneme nejlépe tím, že jim budeme překážet při jejich snaze být se svým Zachráncem o samotě. Musíme být po celý den v jejich přítomnosti, abychom jim zneemožnili tak důležité spojení."

"Jak to máme udělat?" volali andělé. "Zaměstnávejte je malichernostmi živo-

ta a používejte nespočet efektních triků, abyste zabavili jejich mysl," odpověděl. "Lákejte je utrácet, utrácet, utrácet a potom si půjčovat, půjčovat, půjčovat. Zaplavte jim schránky reklamní poštou, letáky, objednávkovými katalogy a nabídkami zboží zdarma, nabízejte služby a falešné naděje. Ať jsou v jejich životě peníze vždy na prvním místě. Přesvědčte ženy, aby raději neměly děti, aby chodily do zaměstnání na plný úvazek, aby kariéra byla důležitější než rodina. Ať manželé pracují šest nebo ještě lépe sedm dní v týdnu, deset až dvanáct hodin, aby si mohli dovolit svůj životní styl. Braňte rodičům trávit společný čas s dětmi. Jejich rodiny se začnou brzy rozpadat. Domov už nebude poskytovat rodině azyl před tlaky každodenních starostí. Drážděte jejich smysly, aby nemohli naslouchat tichému hlasu a rozjímat nad Božím slovem. Naučí se mít stále puštěné rádio, budou poslouchat naši hudbu, kdykoliv řídí své automobily. Přesvědčete lidi, že mají mít stále zapnutou televizi, video, CD nebo počítač. Ať ve všech obchodech a restauracích hraje hlasitá hudba. Tohle všechno přehluší jejich mysl, nebudou schopni naslouchat jeden druhému a rozbije to jejich jednotu s Kristem. Nezapomeňte zaplnit jejich noční stolky časopisy a novinami. Bombardujte jejich mozky zprávami celých 24 hodin.

Postarejte se o jejich víkendy. Ať se do zaměstnání vracejí vyčerpaní, neztišení a nepřipravení na nadcházející týden. Nedovolte jim vyjít si do přírody a přemýšlet o Božích zázracích. Dejte jim chléb a hry, ať se vybouří během sportovních událostí, na koncertech. Připravte jim pastvu pro oči. Ať je baví akční filmy, drážděte jejich smyslůst. Nezapomeňte na billboardy u silnic. Ani na dovolené je nenechte na pokoji. Pošlete je na exotická místa, do zábavních parků... Jen ať se baví tak, jak se baví svět.

A když se sejdou k duchovnímu společenství, přihrajte jim klepy a řečičky

ZÁPAS O DUŠI 17

ze světa, zahrajte jim na nervy a hlavně, nedovolte jim čerpat sílu z Bible, aby odešli se zatíženým svědomím a rozbouřenými city. Nechte je být součástí programů duchovního snažení. Čím více, tím lépe. Přepněte jejich životy nepřeborným množstvím dobrých důvodů nemít čas na modlitby ani příležitost hledat moc Boží. Brzy budou pracovat z vlastních sil, obětují zdraví a rodinu pro dobro příčiny."

Shromáždění skončilo. Ďábelští andělé nedočkavě odešli plnit své úkoly - působit, aby se křesťané všude na světě předháněli v množství nových sborových programů, aby neměli čas na své rodiny ani bližní a pobíhali z místa na místo, z akce na akci, sem a tam. Byl ďáblův plán úspěšný? Posuďte sami.

Internet - přeloženo a upraveno

EKKLESIA

Před nějakým časem proběhla na internetovém chatu organizace Sound of Grace diskuze na téma doktrína církve. Některé z nezodpovězených otázek se mi znovu a znovu vrací. Od té doby jsem změnil názor na některé důležité aspekty tohoto předmětu.

Protože české slovo *církev* není žádným způsobem příbuzné řeckému slovu *ekklesia*, které Duch svatý používá v Písmu, použiji slovo *ekklesia* namísto slova *církev*, dokud se neshodneme na jeho definici.

První potíže, chceme-li definovat slovo *ekklesia*, nastanou při zjišťování, zda existují dvě rozdílné definice slova, vztahuje-li se ke křesťanům. Všichni souhlasí, že toto slovo se používá pro označení sekulární (světské) i duchovní skupiny křesťanů. Co když *ekklesia* označuje Boží lid? Používá Nový zákon slovo *ekklesia* dvěma různými způsoby, nebo jen jedním? Téměř všichni teologové od doby reformace mluví o "univerzální" (nebo neviditelné) a "místní" (nebo viditelné) *ekklesii* a obě-

ma pojetím přisuzují rozdílné definice. Různé skupiny kladly důraz na jedno nebo druhé pojetí.

Plymouthští bratři nadřazují univerzální - neviditelnou koncepci. Trvají na tom, že *ekklesia* je "organismus", ne "organizace". Nemají členství ve sboru (na papíře) a nemají "ordinované vedení církve". Římská katolická a landmaršská baptistická zase zdůrazňují místní - viditelnou koncepci *ekklesie*. Podle nich je *ekklesia* viditelná fyzická organizace namísto neviditelného organismu, založená Kristem a zde na zemi ponechaná kontrole oprávněných vůdců. Landmaršská baptistická nazývají univerzální koncepci *ekklesie* "doktrínou velké duchovní nevěstky" a římská katolická zdůrazňují, že jeden ze čtyř znaků "jediné pravé církve" je, že pravá církev je "viditelná". Uvádím dvě citace ustanovující landmarskou pozici:

Novozákonní používání slova ekklesia ukazuje na shromáždění nebo skupinu - sbor... Slova církve a shromáždění jsou proto synonymy. Proto je pro církev důležité, aby se sešla, než se stane církví. To znamená, že "shromáždění" se musí nejprve shromáždit, než se stane shromážděním. Církev, která se nikdy nesešla nebo se společně organizovaně nesešla za nějakým konkrétním účelem a která nikdy nebyla funkční, jistě nebyla církví v biblickém pojetí!

Dr. W. R. Downing:

Novozákonní církev, str. 3 a 16.

Jak vidíte, taková definice vylučuje možnost existence tzv. "univerzální - neviditelné" *ekklesie*. *Ekklesia* musí být viditelně shromážděna, než se stane *ekklesii*. Jakákoliv představa, že *ekklesii* tvoří vykoupený Boží lid, který po celém světě sklání svá srdce v uctívání, je pro tyto lidi směšná. Musí existovat shromáždění jednotlivců spojených v nějaké struktuře pod vedením, které určil Bůh a kterému dal autoritu vést *ekklesii*. Tato skupina jednotlivců není považována za *ekklesii*, pokud skončí shromáždění a rozejdou se po svých

18 ZÁPAS O DUŠI

vlastních cestách. Za *ekklesii* jsou považováni pouze v době, kdy jsou shromážděni.

Pan Downing, aby dokázal svůj názor, používá pro landmarské baptisty typickou karikaturu "univerzální církve:

"Univerzální, neviditelná církev" by měla být: bez adresy nebo umístění, přitom každá novozákonní církev se nacházela na určitém místě... Bez pastora (kazatele), starších nebo vedoucích, kteří by konali svou funkci... Bez diakonů a majetku... Bez pokladníků... Bez modlitebních shromáždění... Bez misionářů... atd." Ibid. 18,19.

Může to vypadat divně, že jak římská katolická, tak landmarští baptisté jsou tak nezvratně proti jakékoliv myšlence "univerzální" církve. Nicméně, když si uvědomíme, že jejich koncept autority je téměř stejný, jasně porozumíme, proč jsou příbuzní. Každá skupina, která zdůrazňuje "Bohem ustanovenou autoritu" buďto pro její určitou církevní praxi (zvyky), nebo autoritu jejich "oprávněných vůdců", bude vždycky považovat tzv. "místní - viditelnou" církev za pravou Kristovu *ekklesii*. Baptisté, kteří toto praktikují, mohou být stejně autoritativní jako římská katolická. Ještě více si o tom řekneme později. Nyní chci vznést argumenty zastávající názor, že v Písmu Nového zákona existuje pouze jedna definice slova *ekklesia*, která má ovšem dvě aplikace.

První otázka, kterou si musíme položit, zní: "Jaký je ten nejlepší způsob překladu řeckého slova *ekklesia*?" Mnozí lidé zkoumají slova, kterými je v rozdílných jazycích vystižen význam slova "církev", např. skotský *kirk* atd. Tento způsob může pomoci vysvětlit historii, nepomůže nám však pochopit Písmo. Plymouthští bratři používají slovo shromáždění, jiné skupiny používají slovo sbor, téměř každý však používá slovo církev, které nic neznamená. Já osobně bych se až donedávna přiklonil k tomu, že termín "shromáždění" je pravděpodobně ten nejlepší způsob překladu slova *ekklesia*. Tento názor již

více nezastávám. Nyní bych slovo přeložil tak, aby jasně vyjadřovalo přesně to, na čem se všichni shodnou, že je jeho významem. Přeložil bych slovo církev jako *vyvolání*, neboť to je přesně to, co to slovo znamená. To není pouze ten pravý a správný překlad slova *ekklesia*, ale také ukazuje první a důležitou pravdu, a to, že Kristova *ekklesia* znamená *oni*, ve smyslu lidé, a ne *to*, ve smyslu organizace. Jestliže nemůžete mluvit o *ekklesii* jako o lidech, ale neustále přemýšlíte a mluvíte o organizaci, ještě jste se neuvolnili z římského katolicismu!

První, o co se obvykle snažíme, když se pokoušíme porozumět určité biblické doktríně, je přeložit do našeho jazyka přesný význam slova samotného tak jasně, jak to jen jde. Děláme to tak se slovy jako je *ospravedlnění*, *posvěcení* a *obnovení* atd. Nicméně, když se dostaneme ke slovu *ekklesia*, používáme slovo *církev* namísto toho, abychom našli pro slovo *ekklesia* český ekvivalent. *Ekklesia* doslova znamená "vyvolání" a měla by tak být překládána. Jestliže toto neděláme, přeskakujeme první krok, který jinak vždycky uděláme, snažíme-li se porozumět nějaké doktríně. Vždycky se snažíme, ať už jde o řecké či hebrejské slovo, přeložit jej do češtiny tak přesně, jak to jen lze. Snažíme se co nejvíce se přiblížit originální řečtině nebo hebrejštině. Kdybychom totéž udělali se slovem *ekklesia*, bez váhání bychom řekli: "slovo *ekklesia* znamená 'vyvolání'".

Neochota přeložit slovo *ekklesia* jako "vyvolání" může být pouze omyl, ale může také pramenit z toho, že nechceme rozbít základní pojetí "ekklesie Kristovy", které jsme přijali a které stále zastáváme. Například, jestliže *ekklesia* znamená "oni" neboli lidé, a ne "to" neboli organizace, pak to má dalekosáhlé důsledky. Bude-li *ekklesia* správně překládána jako "vyvolání", tak už se mimo jiné nikdy nestane, že dítě, které nebylo znovuzrozené, bude kropeno vodou ve "křtu", protože se věří, že se

ZÁPAS O DUŠI 19

stalo součástí "vyvolaných" (eklesie) fyzickým narozením. To by bylo považováno za jasný rozpor a také by to rozporuplné bylo. Mnoho lidí, kteří křtí kojence, bude souhlasit s tím, co jsem právě řekl. Svobodně připouští, že jejich názor na křtění dětí je podepřen pouze jejich pohledem na podstatu eklesie. Uvádím jeden příklad od učence ne menšího, než je Charles Hodge.

Křtění dětí. Problematika tohoto předmětu vyplývá už z toho, že křest ve své nejvnitřnější podstatě zahrnuje vyznání víry. Tímto způsobem vyznáváme Krista před lidmi, jak On sám určil; děti (kojenci) ale nejsou schopné učinit takové vyznání, proto nejsou těmi, kteří by měli být křtěni. Nebo z jiného pohledu: svátosti patří členům církve; ale církve je společnost věřících; děti (kojenci) nejsou věřící, proto nemají být křtěni. Abychom obhájili křtění dětí, musíme dosáhnout a legalizovat takovou představu, že církve jako taková má zahrnovat děti věřících rodičů...

Charles Hodge:

Systematická teologie, str. 546.

Použitím logiky ve smluvní teologii (Covenant Theology) se Hodgeovi podařilo "odvodit" názor na církve, kterým ospravedlňuje křest dětí. Hlavní rozdíl mezi baptisty a presbyteriány není primárně v rozdílnosti jejich názorů na křtění dětí, ale na podstatu církve. To je ten pravý důvod, proč zastánce křtění dětí (peadobaptista) klade takový důraz na křtění dětí. Na jedné straně zahrnuje děti věřících rodičů do eklesie, na straně druhé popírá, že každé dítě "smlouvy" patří k vyvoleným neboli k povoláním. Připouští, že jak Jákobové tak i Ezauové patří mezi děti "smlouvy". Náš rozdíl vězí v definici eklesie. Jestliže použijeme ten správný překlad, "vyvolaní", nebudeme mít žádný problém, pokud ovšem nebudeme věřit, že každé dítě "smlouvy", bez výjimky, se stává jedním z vyvolených tím, že se narodí do křesťanské rodiny. Jestliže církve, "vyvolaní", jsou z biblic-

kého pohledu jedinými možnými objekty křtu, potom všechno závisí na podstatě církve. Křtění dětí je příčinou mnoha omylů a po určitém čase přináší katastrofální následky. Největší chybou pak je nepochopení biblické podstaty eklesie Kristovy. Peadobaptista připouští, že Boží vůle pro církve není, aby zahrnovala pouze věřící. K této absurditě je zatlačovaný proto, že se snaží vměstnat nevěřící kojence do eklesie Kristovy. Dovolte mi opět citovat Charlese Hodge. Všimněte si, že používá frázi "viditelná církve". Když lidé jako Hodge používají koncepci "viditelné - neviditelné" církve, jsou na míle vzdáleni tomu, co rozumí pod těmito termíny baptisté. Druhá pozice:

Viditelná církve nezahrnuje pouze lidi znovuzrozené. Stejně jasně je nám zjeveno, že není Božím záměrem, aby viditelná církve na zemi zahrnovala pouze opravdové věřící...

Charles Hodge:

Systematická teologie, díl 3, str. 548

Hodge a jiní trvají na tom, že má-li baptistická církve jediného nespaseného člena, pak je rozbita celá koncepce "členství znovuzrozených". Odpovídáme, že členství jednotlivců, které je založeno na falešném vyznání víry, a členství, které je založeno na nevyznání víry (dětí), jsou dvě rozdílné věci. Přijetí pokrytce (pouze proto, že nevidíme do jeho srdce), který učinil falešné vyznání víry, je zcela odlišné od tvrzení, že nevěřící jsou právoplatnými členy eklesie. Jak jsem řekl, baptistická koncepce "viditelné - neviditelné" eklesie se zásadně liší od názoru paedobaptistů. *Ekklesia* pojatá jako "pouze věřící" a *církve* pojatá jako "věřící a jejich děti" jsou dvě zcela rozdílná pojetí, která mají dalekosáhlé následky.

Kdyby každý, kdo se účastní diskuzí na našem chatu, měl jasný názor na skutečný význam slova "*eklesia Kristova*", pak by téměř každá otázka, kterou zde probíráme, byla zodpovězena jinak. Dávali bychom se rozdílně na témata jako jsou - kdo by se měl účast-

20 ZÁPAS O DUŠI

nit Večeře Páně, kdo by měl být pokřtěn, kdy a jak by měla být uvalena kázeň, autorita staršovstva a mnoho dalších.

Pojďme se podívat na biblický význam slova *ekklesia*. Všichni souhlasí, že řecké slovo *ekklesia* je složeno ze dvou řeckých slov. První z nich je "ek" což znamená "ven", a druhé je "kaleo" (kal-eh'-o) a znamená "volat".

Všichni souhlasí, že slovo "kaleo" znamená "volat" nebo "povolání" a slovo *ekklesia* doslova znamená totéž, jenom je k němu přidáno slovo "ek". To znamená, že pouze přidáme slovo "ven" a dostaneme "ven povolání - vyvolání". Jak jsem řekl, každý souhlasí, že toto je doslovný význam slova "kaleo" a slova "ekklesia". Všichni reformovaní a kalvinisté se shodnou, že toto "povolání", popisujeme-li jím křesťana, znamená znovuzrození (regeneraci) neboli účinné povolání. Nemá to nic společného s "povoláním každého člověka, aby se připojil k místnímu sboru". Ve skutečnosti je biblické povolání zcela duchovní a nemá co dělat s fyzickým. Abychom správně porozuměli významu tohoto slova, je třeba si povšimnout pouze několika veršů, ve kterých je slovo použito. Tyto verše ukazují, že "kaleo" a křesťané jsou jedni a titíž lidé.

◆ *Divím se, že se od toho, který vás povolal milostí Kristovou, tak rychle odvracíte k jinému evangeliu.* (Galatským 1:6)

Má snad stejný význam vstoupit do místního sboru jako být povolán (kaleo) milostí Kristovou?

◆ *Ale ten, který mě vyvolil už v těle mé matky a povolal mě svou milostí...* (Galatským 1:15)

Má toto povolání co dělat s Pavlovým vstoupením do místního sboru nebo s jeho podřízením se autoritě místního sboru?

Často je použit kratší tvar stejného slova - "klesis". Zde je jen několik příkladů:

◆ *Vždyť Boží dary a jeho povolání jsou neodvolatelná.*

(Římanům 11:29)

Co má tento text co dělat s členstvím v církvi? Co má kterýkoliv z následujících textů co dělat s čímkoli jiným než s účinným povoláním?

◆ *Jedno tělo a jeden duch, k jedné naději jste byli povoláni* (Efezským 4:4)

◆ *...běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, již je Boží povolání v Kristu Ježíši.* (Filipským 3:14)

◆ *Proto, bratří, vy, kteří jste svatí a máte účast na nebeském povolání...* (Židům 3:1)

Měl jakýkoli místní sbor nebo některý nebo všichni z ostatních apoštolů nebo kdokoli jiný něco společného s Bohem, který povolal Pavla v následujícím verši? Pamatujte, že zde se používá stejné slovo jako ve slově *ekklesia*:

◆ *Pavel, služebník Krista Ježíše, povoláný za apoštola...* (Řím 1:1)

Co má povolání, o kterém čteme v následujících verších, co dělat s pojetím místního sboru? Tyto verše mluví o znovuzrození a o připojení ke Kristu. Slovo *ekklesia* mluví o "povolání ven" ze smrti a o připojení ke Kristu, ale nemá nic společného ani s definicí místního sboru ani se vstoupením do místního sboru.

◆ *...k nim patříte i vy, neboť jste byli povoláni Ježíšem Kristem.* (Římanům 1:6)

◆ *Všem vám v Římě, kdo jste Bohem milováni a povoláni ke svatosti...* (Římanům 1:7)

◆ *Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha, kdo jsou povoláni podle jeho rozhodnutí.* (Římanům 8:28)

Ujišťuje nás verš Řím 8:28 o tom, že všechno je dobré pro ty, kdo jsou členy místního sboru, nebo pro ty, kdo jsou součástí ekklesie Kristovy? Jsem si jist, že odpověď znáte. Jsem si také jist, že si uvědomujete, že být členem místního sboru nebo být jedním z Kristových

ZÁPAS O DUŠI 21

"povolanych" (eklesie) jsou dvě zcela odlišné věci. Právě porozumění tomu, proč jsou tyto dvě věci tak odlišné, nám odhaluje biblickou doktrínu eklesie.

Myslím, že je snadné rozpoznat, že slova "povolání" nejsou nic jiného, než další pojmenování křesťanů. Dítě Boží je označováno slovy "věřící", "ovce", "vyvolený", "bratr", "spasený" atd. a stejný člověk je mnohdy pojmenován nebo adresován jako "povoláný". Výše uvedené texty hovoří jasně. **Ekklesia jsou křesťané. Všichni křesťané tvoří eklesii a nikdo jiný než vyvolené ovce není součástí eklesie. Celá eklesia byla "vyvolána" ke Kristu samotnému. To, co z nich dělá křesťany, je, že zakusili, co to znamená být "kaleo" (povolán) ven ze světa. Oni se nepřipojili k eklesii, ale byli k ní připojeni působením Ducha svatého.** Zamysleme se nad označením "vyvolání" a položme si několik klíčových otázek:

1. Kdo je zahrnut ve skupině, která je Duchem svatým popsána jako eklesia neboli "vyvolání"?
2. Kdo je ta osoba, která povolává nebo dosud povolávala eklesii?
3. Kam nebo k čemu byla eklesia povolána?
4. Odkud nebo ven z čeho byla eklesia a povolána?
5. Proč právě tito byli "vyvolání" na rozdíl od ostatních?
6. Co přesně je podstatou tohoto povolání?

(1) Myslím, že kalvinisté a reformovaní odpovědí na první otázku následujícím způsobem: "Vyvolání" tvoří Boží lid. To jsou "ovce, které slyší můj hlas", a s radostí na něj reagují. Jsou spaseni, ospravedlněni a znovuzrozeni, kteří byli pokřtěni do živého těla Kristova. Jednoduše řečeno, slovo "vyvolání" je synonymem ke slovu "křesťané". Ekklesia je další název pro spasené lidi, pro všechny spasené lidi a pouze pro spasené lidi. Je nemožné, aby nespasený člověk náležel do eklesie neboli mezi "vyvolané" a stejně tak je nemožná

existence spaseného člověka, který by nebyl členem eklesie. Obě tyto věci by byly v rozporu s významem slova eklesia.

(2) Stejně tak nedojde k rozporu mezi lidmi, kteří uznávají svrchovanou milost, při určení toho, kdo je ta Osoba, která povolává. Stačí se jenom letmo podívat na výše uvedené verše, abychom zjistili, že je to v každém případě sám Bůh, kdo povolává. Povolání přímo souvisí jak s Božím plánem v bezpodmínečném vyvolení, tak s Jeho svrchovanou mocí při znovuzrození. Nemá to nic společného s vůlí člověka nebo s organizací.

(3) K tomu, kam byli povoláni, můžeme určitě říci, že byli povoláni do nebe. Také můžeme říci, že byli "povoláni ke svatosti", "povoláni k pokoji", "povoláni k životu" a mnoho dalších věcí. Pro náš případ trváme na tom, že byli povoláni ke členství v eklesii Kristově. Každý z "vyvolaných", každý člen eklesie, byl účinně povolán ven z hříchu a smrti do živého společenství se samotným Kristem.

(4) Všichni "vyvolání" jednou byli mrtví ve svých hříších. Bylo to "povolání", které je vyvedlo ven ze smrti a přivedlo je k životu. O jejich povolání se mluví jako o vzkříšení z mrtvých nebo také jako o znovuzrození.

(5) "Vyvolání" jsou ti samí jako vyvolení. Všichni z vyvolaných jsou "povolání" a všichni "povolání" (účinně - pozn. překl.) jsou vyvolení. Všechny ovce nebo vyvolení vždycky uslyší hlas svého Pastýře, který je volá, a rádi přijdou. Všichni z "vyvolaných" se stali součástí eklesie jednoduše proto, že oni a jenom oni jsou objekty tohoto zvláštního "povolání". Zvláštními objekty jsou proto, že byli vyvoleni k tomu, aby se stali ovcemi. Platí, že všichni vyvolení jsou "vyvolání", ale platí též, že pouze vyvolení jsou "vyvolání". To je stejné jako: "Všichni vyvolení tvoří eklesii a zároveň pouze vyvolení tvoří eklesii." Neexistuje jediná výjimka z tohoto pravidla a my musíme opět

22 ZÁPAS O DUŠI

zdůraznit, že být "vyvolaný" nemá co do činění s narozením, křtem nebo připojením se k něčemu.

(6) Toto povolání není nic jiného než účinné povolání. "Povolání" rozšířené na vyvolené ovce je vlastně znovuzrození, v žádném případě to však není "připojení se k něčemu". Je to cele duchovní, cele Boží dílo a v každém případě je úspěšné. *Ekklesia* neboli "vyvolaní" nebude mít chybějící členy. Všichni bez výjimky, kteří jsou vyvoleni, aby náleželi do *eklesie*, budou účinně povolání milostí a mocí a stanou se živou součástí *eklesie*. Znovu opakuji, že to nemá nic společného s jakýmkoliv nebo se všemi viditelnými shromážděními. Někdo řekl: "CÍRKEV bude nalezena v církvích (sborech), ale církve (sbory) nejsou CÍRKEV."

Nemusel bych zmiňovat tuto aplikaci, ale dělám to pro ujasnění. Toto duchovní společenství, které je stvořeno povoláním *eklesie*, je duchovní tělo Kristovo, a to nemá co dělat s fyzickou organizací. Mluvíme o duchovním povolání. Jestliže *kaleo* neboli povolání, kterým je stvořena *eklesia* Kristova, není nic jiného než znovuzrození, potom to, co vzniká tímto duchovním povoláním, konkrétně pravá *eklesia*, musí nutně být Bohem způsobené duchovní stvoření. Musí to být především živoucí duchovní společenství. Slovo "vyvolaní" nemůže mít nic společného s fyzickou organizací nebo společenstvím, které dnes nazýváme církví. Duchovní zkušenost účinného povolání (*kaleo*) tvoří sama o sobě církev Kristovu, a protože účinné povolání (*kaleo*) je výlučně duchovní, pak to, co vzniká tímto povoláním, *eklesia*, musí být také duchovní a ne fyzické.

Co uvidíme, pokračujeme-li dále, je, že ani jedno z pojetí církve - "viditelná - neviditelná" nebo "lokální - univerzální" - není biblické. Vyjadřují sice částku pravdy, ale jsou také zatížena chybami. Jediné, co můžeme říci: "Slovo Boží ukazuje, že slovo *eklesia* v podstatě znamená křesťané." V některých přípa-

dech apoštol může mluvit o všech křesťanech nebo o úplně všech Kristových "vyvolaných", jindy může mluvit o všech křesťanech nebo o všech "vyvolaných", kteří se scházejí v určitém městě, nebo dokonce v určitém domě. Nicméně, základní smysl slova *eklesia* zůstává stejný, což je v obou případech "vyvolaní" neboli "křesťané". Rozdíl mezi jednotlivými pojetími "viditelná - neviditelná" proti "místní - univerzální" není v tom, že jedno je organismus a to druhé organizace. Rozdíl je pouze v tom, o jak velkém množství "vyvolaných" mluvíme. V obou případech slovo znamená "všichni křesťané" - buď všichni, za které Kristus zemřel, nebo všichni v dané popsané oblasti.

Člověk může a také zakládá organizace a nazývá je církvemi nebo společenstvími, ale pouze Bůh Duch svatý může založit *eklesii Kristovu*. *Ekklesia*, kterou zakládá Bůh, je tělo Kristovo. Každý člověk z této *eklesie* je v Kristu. Pokud člověk zakládá organizaci a nazývá jí "církev", bude to směsice. Pokud se dohadujeme o "viditelné - neviditelné" nebo "místní - univerzální" jako o způsobech rozlišení mezi "duchovní" (univerzální) a "fyzickou" (místní) *eklesii*, pak nevystihujeme jádro problému. Ta správná otázka zní: Chápe Písmo Nového zákona *eklesii*, "vyvolané", jako duchovní organismus stvořený Duchem svatým, nebo jako fyzickou organizaci založenou lidmi stejného přesvědčení? Je tělo Kristovo (o kterém se nikdy nemluví v množném čísle) vůbec chápáno jako něco menšího než všichni "vyvolaní" neboli "eklesia Kristova"?

Dovolte mi zmínit další zřetelný náznak. Jestliže je člověk, který projevuje duchovní známky toho, že je jednou z Kristových ovcí neboli z "vyvolaných", může mu být odmítnuto úplné přijetí do skupiny, která prohlašuje, že je stádcem Kristovým? Můžeme se odvážit říci: "Já vím, že Kristus, ten velký Pastýř, tě označil svým znamením milosti a zapečetil tě svým Duchem"

ZÁPAS O DUŠI 23

svatým. *Bezpodmínečně tě přijal jako jednoho ze svých "vyvolaných", ale než tě přijmeme do tohoto stáde, musíme tě označit také našim znamením."*

Nic z toho, co jsem právě řekl, nevy-
lučuje potřebu organizovaného spole-
čenství podobně smýšlejících křesťanů
s jeho uspořádáním, vedením církve,
disciplínou v církvi a s mnoha dalšími
věcmi. Věřím, že každé dítě Boží by
mělo být součástí shromáždění křesťa-
nů, podřízeno lásce a dohledu svých
bratří a sester v Kristu. To mě však
nezbavuje mé osobní zodpovědnosti,
kteou mám jak ke Kristu, tak ke všem
mým "vyvolaným" bratřím a sestrám
z ostatních shromáždění. To přesně
znamená, že se musíme ujistit, že vše-
chno, čemu věříme, co děláme a co je
spojeno s naší představou ekklesie,
není založeno na chybném porozumění
eklesie neboli "vyvolaných".

John G. Reisinger, přeložila Iva Suchá

**... přišel jako všemohoucí Pán
ne živých usmrcovat, ale mrtvých
oživovat a vyvolených
od smrti věčně osvobozovat;
přišel jako král světa
a nejvyšší kněz, aby zákon Boží
skutky svými vyplnil;
přišel na svět, nikoli aby panoval,
nýbrž aby duši svou
na vykoupení mnohým dal;
(Listy Husovy, 1891, str. 111)**

KLÍČ K POSELSTVÍ

- ◆ *On je smírnou obětí za naše hříchy, ale nejenom za naše, ale za hříchy celého světa (1 Janova 2:2).*

Klíčem k misionářovu poselství je smírná oběť Ježíše Krista - Jeho oběť za nás dokonale usmířila Boží hněv. Podívejte se na jakýkoliv jiný aspekt Ježíšo-

vy služby, ať je to uzdravování, spasení lidí, nebo posvěcení, a uvidíte, že nic z toho nemá rozměr nekonečnosti. Ale - "Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa" (Jan 1,29) - to je skutečnost nekonečného významu. **Obsahem misionářova poselství je nekonečný význam Ježíše Krista jako smírné oběti za naše hříchy.** Misionář je člověk, který je ponořen do pravdy tohoto zjevení. **Opravdovým klíčem k misionářovu poselství není Ježíšova laskavost, dobrota, a dokonce ani zjevení Božího Otcovství ale odpuštění.** "V jeho jménu se bude zvěstovat pokání a odpuštění hříchů všem národům..." (Lukáš 24,47). "On je smírnou obětí za naše hříchy..." - to je poselství nekonečného významu. Misionářovo poselství není nacionalistické, neupřednostňuje žádné národy ani jednotlivce; je určeno "všem národům". Když ke mně přichází Duch svatý, nebere zřetel na moji omezenost nebo na to, čemu dávám přednost, ale uvádí mě prostě do jednoty s Pánem Ježíšem. Misionář je někdo, kdo se odevzdal poslání a záměru svého Pána a Mistra. Není tu, aby zvěstoval svoje vlastní názory, ale "Beránka Božího". Je snadnější patřit ke skupině, která pouze mluví o tom, co pro ně Ježíš Kristus udělal, je snadnější stát se vyznavačem Božího uzdravení nebo nějakého zvláštního druhu posvěcení či křtu Duchem svatým. Ale Pavel neřekl: "...běda mně, kdybych nekázal, co pro mě Kristus udělal", nýbrž "...běda mně, kdybych nekázal (evangelium)" (1. Korintským 9,16). A toto je evangelium "Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa."

Oswald Chambers
To nejlepší pro jeho slávu

Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. (Ef. 2:9)

Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, ... (Jan 15:16)

24 ZÁPAS O DUŠI

EVANGELIZACE	
SOUSTŘEDĚNÁ NA ČLOVĚKA	SOUSTŘEDĚNÁ NA BOHA
<p><i>Cíl - <u>rozhodnutí</u>, intelektuální souhlas, okamžitá odpověď modlitbou.</i></p>	<p><i>Cíl - <u>učedníci</u>, proměna celé osobnosti, osamocení v hříchu, volání k Bohu o milost.</i></p>
<p>Přesvědč je, aby co nejrychleji souhlasili s jistými fakty nebo biblickými verši.</p>	<p>Zodpovědně vyučuj evangelium, jasně, důrazně a do hloubky.</p>
<p>Použij jednoduchou metodu, krok po kroku evangelizuj.</p>	<p>Sděluj pravdy evangelia opakovaně, trpělivě.</p>
<p>Odhal jim tolik výhod evangelia jak je jen možné.</p>	<p>Vyvaž požehnání evangelia s jeho požadavky osobní oběti.</p>
<p>Přiměj je, aby se s tebou modli, aby opakovali tvá slova.</p>	<p>Dej jim čas k modlitbě v jejich slovech, pokud možno o samotě.</p>
<p>Povzbud' je, aby v sobě zmobilizovali všechny síly a svobodně se rozhodli pro Boha.</p>	<p>Postav je před skutečnost, že sebespasení je nemožné, že nikdy nemohou uvěřit z vlastních sil.</p>
<p>Použij věcnou upomínku, která jim potvrdí jejich novou duchovní realitu - nech je podepsat kartičku, ať zvednou ruku, nebo jdou dopředu, nech je opakovat modlitbu po sobě.</p>	<p>Zdůrazni křest a účast na večeři Páně, Jeho smrt a zmrtvýchvstání, opuštění hříšného způsobu života.</p>
<p>Povzbud' jejich vůli s nastávajícím dobrodružstvím, vybud' jejich city vzrušením.</p>	<p>Předlož pravdu jejich mysli, povzbud' jejich vůli k poslušnosti, očekávej následující emoce.</p>
<p>Dej jim okamžité ujištění - nedovol jim, aby zapochybovali o své upřímnosti.</p>	<p>Vyčkej až je Duch svatý obdaruje vnitřním ujištěním a vnějším biblickým důkazem - změnou života.</p>

EVOLUCE nebo STVOŘENÍ?

V čem se Darwin mýlil

Donedávna uctívané autority společenských věd bývají dnes často odkazovány do patřičných mezí. U některých je dokonce obtížné zachránit před útoky radikálů alespoň osamocené kameny ze zřícené teoretické stavby (K. Marx, R. Kinsey), u jiných objevujeme ty části díla, které byly dříve zastíněny senzačnějšími, dnes však už nevěrohodnými tezemi (S. Freud, M. Keynes). V první nebo druhé skupině by se mohl ocitnout i Charles Darwin, který však dosud přezkoumávání svých teorií celkem zdařile uniká. Jeho teorie o přirozeném výběru přitom měla na společenských vědách minimálně stejný vliv jako na vědy přírodní. Někteří autoři, jako například Paul Johnson v *Dějínách 20. století*, v ní dokonce spatřují "základní kámen marxistického pojmů třídního boje a hitlerovského rasismu".

Nic lepšího nemáme

Je přirozené, že nejvíce kritiků evoluční teorie pochází z křesťanského prostředí. Darwinova teorie je v přímém rozporu s biblickým učením o stvoření, které ačkoli si nedělá nároky na vědeckost (poselství Bible je otázkou víry, a co by to bylo za víru, kdyby se dala dokázat), je pravděpodobně nejucelenější tezí odporující naturalistické evoluci. Kdo věří v jiný výklad původu života, dostane se dříve nebo později do situace, kdy má předložit svůj pohled na věc. Jakmile se v argumentaci vyskytne nadpřirozená moc, objeví se na tváři evolucionistů shovívavý úsměv - takto přece věda nepracuje. Phillip E. Johnson v knize *Spor o Darwina* (Darwin on trial) soudí, že darwinovská teorie je sice neudržitelná, nicméně protože "učebnice se přepisují, až když selže všechno ostatní", je dost dobře možné, že tu s námi bude ještě mnoho let jen proto, že **"nic lepšího nemáme"**.

Ačkoli Johnson přednáší na universitě v Berkeley právní teorii, ve své knize shromáždil úctyhodné množství faktů z oblasti paleontologie, populační a molekulární biologie a metodologie vědy, které darwinismus jako vědu zpochybňují. To, jakým způsobem byla kniha přijata (do diskuse s Johnsonem se pustily nejvýznačnější darwinistické autority a on sám byl ze dne na den prohlášen "nejvýznačnějším kritikem evoluční teorie"), svědčí o tom, jak dlouho tato teorie neprošla seriózní oponenturou. Pro evolucionisty je přitom trochu zahanbující, že na nedostatky jejich teorie upozornil profesor práva.

Zázraky v prapolečce

Johnson rozlišuje čtyři základní postoje k evoluci či stvoření. První reprezentují křesťanští fundamentalisté, vycházející z extrémně doslovného výkladu Bible. Jejich protipólem jsou zastánci plně přirozené, naturalistické evoluce, kterou neřídí žádná inteligentní bytost. Pravdivá představa o tom, co se na Zemi odehrálo, leží podle Johnsona někde mezi oběma extrémly: "Představa stvoření sama o sobě neobsahuje nesouhlas s evolucí, pokud evoluce znamená pouze postupný proces, během něhož se jeden druh živých tvorů změní v něco jiného. Takový postupný proces mohl Stvořitel docela dobře použít jako prostředek stvoření."

Darwinisté, odmítající obraz světa s inteligentním stvořitelem, musí vysvětlit vznik života od samého počátku. Podle evolucionistického scénáře působily různé formy energie na plyny, jako je metan, vodík a čpavek, až se během velice dlouhého času vytvořily základní organické sloučeniny v jakési prebiotické prapolečce, z níž nějakým způsobem povstal život. Některé nezbytné chemické složky života se však nepodařilo vytvořit ani v ideálních laboratorních podmínkách. Johnson podotýká, že "všechny živé organismy jsou nesmírně složité a darwinovský výběr může vytvářet nové formy, až když

26 ZÁPAS O DUŠI

nějaké živé organismy existují a jsou schopny rozmnožovat se". Cituje rovněž slavnou metaforu Freda Hoyla, že náhoda, která by vedla k vynoření živého organismu z prebiotické polévky, je tak pravděpodobná, jako kdyby "tornado, které se přežene skládkou, mohlo z jejího obsahu složit Boeing 747".

Prebiotická evoluce je obtížně doložitelná. První věcné stopy by nám mohla poskytnout paleontologie. Johnson však polemizuje se zavedeným míněním, že zkamenělé pozůstatky vyhynulých druhů evoluci nutně dokládají, a připomíná, že "nejhrozivějšími Darwinovými protivníky nebyli duchovní, nýbrž odborníci na fosilie".

Zkamenělé zklamání

Johnson upozorňuje, že každý z oddílů biologického světa (říše, kmeny, třídy, řády) vyhovuje základnímu strukturnímu plánu, přičemž existuje jen velmi málo spojovacích článků mezi vzájemně nesouvisejícími skupinami. Darwin věřil, že se časem najdou ve fosilních dokladech z minulosti, jenže paleontologie takové důkazy nepřinesla. Zpochybnila naopak základní předpoklad jeho teorie, totiž že z prvních poněkud se objevujících primitivních forem života vznikají dlouhou evoluční řadou - prostřednictvím mnoha mezičlánků - formy složitě.

Dlouhým vývojem by například musely projít tělesné znaky jako třeba oko, křídlo nebo končetiny, zkameněliny tomu však nenasvědčují. Složitě formy života se objevují náhle a rozmnožují se "podle svých druhů", vývoj oka či křídla nelze na paleontologických nálezech jednoznačně dokumentovat. Vývojový skok, kdy jeden živoch by křídlo neměl a další, stojící v pomyslné evoluční řadě hned nad ním, by jím už mával, opět připomíná zázrak stvoření. **Sám Darwin ve svém díle O vzniku druhů připustil, že stav fosilních důkazů je "nejzřejmější a nejzávažnější námitkou, kterou lze proti mé teorii vznést"**

Když evolucionisté pochopili, že svět není plný důkazů o přechodech mezi druhy, vydali se hledat "chybějící články" alespoň mezi nejdůležitějšími druhy. Pro hledání mezičlánků jsou nejzajímavější částí živočišné říše bezesporu obratlovci. Jako první ve vývojové řadě obratlovců popisuje Johnson přechod od pravěkých ryb k obojživelníkům: "Hypotéza, kterou je třeba ověřit, zní, že se u určitého druhu ryby vyvinula schopnost vylézt z vody a pohybovat se po souši, přičemž se víceméně souběžně vytvořila rozmnožovací soustava a další znaky typické pro obojživelníky." Žádný konkrétní druh jako předchůdce obojživelníků určen nebyl. Za nejvhodnější kandidáty považují evolucionisté zástupce dnes vyhynulého řádu ryb *Rhipidistia*. Většina z nich však žila poté, co se objevili první obojživelníci, a u těch, kteří existovali před nimi, nenacházíme žádné stopy po mohutných končetinách a žebrech typických pro primitivní čtyřnožce.

Doložit vývoj od obojživelníků k plazům je ještě problematictější. Kostry fosilních obojživelníků nazývaných *Seymouria* se sice některými rysy kostrám plazů podobají. Pocházejí však z příliš pozdní doby, a navíc zřejmě šlo o skutečné obojživelníky. Přechod se tu obtížně dokazuje i proto, že důležité rozlišovací znaky mezi obojživelníky a plazy se nacházejí v měkkých částech jejich rozmnožovacích soustav, které nezkaženěly.

Působivá mozaika

Trochu jiná je situace u přechodu mezi plazy a savci. Na pomezí těchto dvou biologických tříd byl totiž objeven velký řád *Therapsida*, jehož některé příslušníky můžeme podle stavby čelisti dokonce považovat stejně tak za plazy jako za savce. Podle darwinistů jde o nezvratný důkaz evoluce, ale Johnson nesouhlasí: "Velké množství kandidátů přicházejících v úvahu je předností jen do té míry, do jaké je lze zařadit do souvislé rodové linie, která mohla vést

ZÁPAS O DUŠI 27

od konkrétního druhu plazů ke konkrétnímu ranému savčímu potomku. Představa, že savci jako takoví se z plazů jako takových vyvinuli skrze velké množství rozmanitých therapsidních rodových linií, neodpovídá darwinismu."

Mezi plazy a ptáky darwinisté stavějí "staré křídlo" neboli populárního *Archaeopteryx*, jehož stáří je odhadováno na 145 milionů let. Starší učebnice ho ještě označovaly za slepou uličku vývoje, to se však změnilo po objevu mladších fosilních ptáků, kteří by mohli tvořit další mezičlánek mezi ním a dnešními ptáky. Problémem, který zůstává od doby, kdy Darwin pomocí *Archaeopteryx* diskreditoval skeptiky, je složení jeho těla. Celkově totiž sice vypadá jako pták, má křídla, peří i vidlicovou ptačí kost, ale zároveň má na křídlech prsty s drápy a v ústech zuby. "Archaeopteryx je působivá mozaika. Otázkou je, zda je důkazem přechodu plaza v ptáka, nebo zda je jen jednou z těch zvláštních variant, jako je dnešní ptakopysek," píše Johnson.

Evoluce po přechodu

Snad žádný jiný obor vědy nebyl subjektivními faktory ovlivněn více než zkoumání počátků člověka. "Popisy fosilií od lidí, kteří touží chovat v rukou své předky, je třeba zkoumat se stejnou pečlivostí jako doporučující dopis, který uchazeči o práci napíše jeho matka," píše Johnson a klade vedle sebe názory znesvářených odborníků, tak odlišné od neomylné jistoty učebnic (někteří zpochybňují, že *Australopithecus africanus* a *A. africanus* jsou odlišné druhy a že chodili vzpřímeně, jiní nevěří, že kdy žil *Homo habilis*).

Johnsonovo rozsahem nevelké dílo zaujme už jen citacemi původních pramenů. Navíc je napsáno velice přístupně. Diskutuje se nad ním ve světově proslulých vědeckých časopisech, ale k jeho pochopení postačí zvládnout učivo biologie pro střední školy.

Kniha by mohla podnítit diskuse nad tvrzeními českých učebnic, například že "suchozemské rostliny s rozlišenými

těly se vyvinuly ze zelených řas" (*Přírodopis pro 5. ročník ZŠ, SPN, s.166*), že "významnými důkazy vývoje jsou nálezy zkamenělin" (*Přírodopis pro 7. ročník ZŠ, Scientia, s.137*), že u ryb "přechod z vody na souš vedl ke zdokonalení plicního dýchání, ke změnám v oběhu krevním i ke změnám v hospodaření s vodou v těle" (*Biologie pro 3. ročník gymnázia, SPN, s.42*) nebo že "kosterní doklady dokazují, že se člověk vyvíjí asi 15 až 20 milionů let z živočišných předchůdců" (*Přírodověda pro 5. ročník ZŠ, Prodos, s.55*). V téže učebnici najdeme i věty, že "podle bible stvořil prvního člověka Bůh. Mnozí lidé dosud ve stvoření věří. Vědecké poznání však nevystačí s vírou, ale vyžaduje důkazy." Učebnice se přitom odvolávají na mlhavou autoritu "většiny vědců" či na "vědce s technicky dokonalými přístroji". Časté jsou i plynulé přechody od Darwinova přesvědčení k popisu domnělé reality: "Darwin neuznával skoky ve vývoji a byl přesvědčen o pozvolném vývoji plynulým přechodem. Vývoj jednotlivých druhů se neděje z generace na generaci, ale probíhá v dlouhých časových intervalech - geologických érách."

Pro současné darwinisty nebývají leckdy východiskem uvažování sloučeniny v prapolevce, ale existenciální reflexe moderního člověka, který si ve světě, kde "Bůh je mrtev", musí najít nějaké zdůvodnění pro své bytí, jakkoli bizarní bude. Právě zde dochází k posunu od vědy s jejími možnostmi a omezeními k doktrínám a darwinistickému náboženství.

Tomáš Evan, Respekt 1997, č. 51
Phillip E. Johnson: Spor o Darwina.
Vydal Návrat domů, připravil P. Vaďura

**"K výšině zvedněte zraky a hleďte:
Kdo stvořil toto všechno?" Ten, který
v plném počtu vyvádí zástupy hvězd
a všechny volá jménem;
má obrovskou sílu a úžasnou moc,
nechybí mu ani jedna.
(Izajáš 40:26)**

28 ZÁPAS O DUŠI

SBÍRKA PŘÍSUDKŮ A ZOSOBNOVÁNÍ

aneb: Podsouvání kvalit myslící bytosti -- schopnosti tvoření, konstruování, vytýčení cílů a moci pro zachování rozpracovaného díla -- pouhé náhodě a zákonitosti přírodního výběru.

Nejprve výběr z knihy "Bionika",

I.B. Litinecký, SPN Praha 1982:

- ✓ *Křídlo hmyzu je jedinečným inženýrským tvůtvorem přírody, který si zasluhuje nadšený obdiv techniků.*
- ✓ *Příroda vybavila různé druhy hmyzu takovými smyslovými orgány, o nichž člověk ještě nedávno neměl ani tušení.*
- ✓ *Pro rozlišení takového počtu pachů je nezbytná velká výběrová schopnost a velký informační objem čichového systému. Příroda se o to dobře postarala.*
- ✓ *Orgány chemorecepce, vytvořené přírodou, jsou unikátní a rychle pracující smyslové systémy.*
- ✓ *Zabývali jsme se tak podrobně funkcí čichových orgánů proto, že tato vysoce dokonalá zařízení, která se vytvořila za miliony let evoluce, poskytují...*
- ✓ *Včelí a vosí plástve jsou vynikajícími tvůrčími tvůrčími přírody.*
- ✓ *...Tak se během milionů let vývoje vyvinulo u včel zařízení umožňující uschovávat med v nádobách neekonomičtějšího a nejobjemnějšího tvaru.*
- ✓ *Plástve jsou ideální formou pro monolitní konstrukce, nikdo by nemohl navrhnout včelám nic vhodnějšího.*
- ✓ *Let ryb se vyvinul...*
- ✓ *Příroda zřejmě vybavila tyto malé živočichy (lesní mravence) velmi citlivým a ultraminiaturním "Geiger - Müllerovým" přístrojem.*
- ✓ *Příroda zkonstruovala delfina mnohem dokonaleji než člověk ponorku nebo torpédo.*
- ✓ *Při výběru stavebního materiálu pro stavbu buňky, tohoto standardního elementu, "základní cihly" všeho živého, prokázala příroda neobyčejnou "vynalézavost" a "prozíravost". Příroda dovedla "vyždímat" z tak omezeného výchozího materiálu doslova všechno, co bylo možné. Výsledkem bylo vytvoření buňky, jejíž základní schéma je shodné u všech druhů organismů.*
- ✓ *Příroda dosáhla maximální tepelné izolace u celé řady rostlin.*
- ✓ *Ukázalo se, že příroda od nepaměti výtečně znala vzorec, který poměrně nedávno odvodili matematikové. Je to vztah, který dostal název Reynoldssovo číslo.*
- ✓ *Příroda pomohla člověku k tomu, že se naučil plout a mistrovsky stavět lodě. A je docela možné, že ani nápad na vytvoření kola mu nevnikl nikdo jiný, než sama příroda.*
- ✓ *Oddíl mozku, který řídí rovnováhu, se u ptáků velmi zvětšil.*
- ✓ *Intelekt se vyvinul...*
- ✓ *Orgány echolokace netopýrů jsou tak dokonalé, že se už nedá mluvit jen o sluchu. Můžeme právem hovořit o ultrazvukovém vidění.*
- ✓ *Echolokátor delfína je mnohem dokonalejší než všechny sonary, které vytvořil člověk.*
- ✓ *Echolokace se v přírodě velmi rozšířila.*
- ✓ *Příroda může inženýrům hodně napovědět:*
- ✓ *Bionika v architektuře je novou stránkou v rozvoji stavební techniky a stavitelského umění. Je to cílevědomý výzkum originálních forem, dokonale propočítaných samotnou přírodou, hledání krásy ve světě zvířat a rostlin, který nás obklopuje.*
- ✓ *...Tomu, kdo ví něco o stavbě lodí, a zejména ponorek, to připomene, že mnohé objevy techniky vlastně znovobjevují optimální řešení problémů, které už dávno život vyřešil.*

ZÁPAS O DUŠI 29

Nyní z časopisů:

- ✓ Člověk neustále zjišťuje, že jen těžko se může měřit se silou a inteligencí matky přírody. (Biomechanika, VTM 2/93)
- ✓ Živé organismy jsou vývojem "vypiplané" k obdivuhodné dokonalosti z hlediska konstrukčního i funkčního.
- ✓ Jak si pomoci při konstrukci energeticky úsporné žárovky? Návod nám možná dají živé organismy - světélkující korály, světlušky i některé bakterie, které evoluce vybavila pozoruhodnými osvětlovacími systémy. (Vzorem je příroda, VTM 11/91)
- ✓ Kromě zvláštního zbarvení k oklamání za světla se u některých můr vyvinul pozoruhodný sluchový orgán (antiradar), kterým za tmy registrují ultrazvukové signály netopýrů. (Fantastická stvoření, 100+1)
- ✓ Díky vynikajícím zobrazovacím schopnostem elektronových mikroskopů se teď můžete blíže seznámit s několika zvláštnostmi, jež na své dlouhé cestě pokusů a omylů vytvořila sama příroda. (Co oko nevidí, VTM 5/90)
- ✓ Létání je skutečně bezvadný vynález přírody.
- ✓ Bezkrídli se nikdy příliš nerozmohli a přežívají dodnes jako pozůstatek dávného pokusničení přírody (plnice ovšem v přírodě nesmírně důležitou roli v koloběhu látek). Jednoho dne ale "narostla" hmyzu křídla a roztočila ohromný kolotoč nápadů.
- ✓ Tyto druhy hmyzu si vytvořily dokonce zvláštní mechanismus umožňující mávat křídly rychleji, než se pohybuje nervový impuls z mozkových ganglií do létacích svalů.
- ✓ Na rozdíl od obratlovců, kde křídla vznikla přeměnou končetin, u hmyzu se jedná o přeměnu kůže. Je několik teorií o tom, proč se pokožka na hrudi najednou vychlípila a přeměnila v blanitý útvar. Žádná z nich nebyla zatím potvrzena, faktem však zůstává, že se tak stalo. (Svět hmyzích křídel, VTM 6/92)

Dále z knihy Život - edice Orbis

- pictus, kol. autorů, Mladá fronta 1987:
- ✓ I když selekce "dělala, co mohla", aby zabezpečila stabilitu molekulární paměti,...
  - ✓ První reakcí organismů na přítomnost kyslíku musela být obrana, zneškodnění kyslíku. Epochální zvrát spočívá v tom, že dokázaly udělat z nouze ctnost a rozhodly obranné opatření v "objevu" fotosyntézy.
  - ✓ Charakteristickým "výtvorem" struktury je kost.
  - ✓ Současně s větvi jednobuněčných se formovala větev další, která za nosný princip nezvolila univerzálnost jedné buňky, ale spíš specializaci souboru buněk.
  - ✓ ...A opět selekční tlak nutil hledat nové, dokonalejší řešení.
  - ✓ Dokonalé rozčlenění těla umožnilo živočichům opustit vodu a osídlit souš. Nebyl to však jediný úspěšný pokus. Jiná skupina prvoústých (měkkýši) zvolila podstatně jednodušší princip tělní organizace a dosáhla také pozoruhodných úspěchů: ... Za členovci zůstali pozadu jenom v tom, že nemohou létat.

Vytvořil se, objevila se udělalo se, vzniklo... aneb:

"Všechno je velmi snadné!"

- ✓ Nakonec se mezi nově vzniklými organickými látkami objevila deoxyribonukleová kyselina - dvoušroubovice DNA.
- ✓ Sluneční světlo mohly organismy jako zdroj energie přijímat, až když se u nich vyvinuly molekulární světelné antény.
- ✓ V dalším vývoji vznikly z žaberních oblouků nejen čelisti a část lebky, ale i sluchové kůstky, jazyk a apod.
- ✓ Do srdce se dostává jak odkysličená, tak i okysličená krev. Aby se co nejméně míchaly, vyvinul se v srdci systém chlopní a přepážek; ten u ptáků a savců okysličenou a odkysličenou krev dokonale oddělil.
- ✓ Plíce vznikly při přechodu ryb na

30 ZÁPAS O DUŠI

souš z jejich plovacího měchýře.

- ✓ *Nervová soustava se soustředila do hlavové části; tam také vznikají smyslové orgány - zrakový, sluchový a čichový.*
- ✓ *Tak jako tvůrci letadel zaměnili staré a pomalé dvou a trojplášňové za monoplány, i v přírodě se zdokonalil létací aparát.*

A nakonec:

Funkce buněčné DNA se dá přirovnat k sadě stavebních plánů, podle nichž se buduje nějaká obrovská náročná stavba. ... Tyto plány nebyly záměrně vytvořeny, ale vznikaly miliony let procesem evoluce." (Život, D. Burnie, Londýn 1994 D.K.L.)

- *připravil Ben Železník -*

DARWINOVO OBRÁCENÍ?

Existuje velice rozšířený příběh o tom, že se Charles Darwin na sklonku života obrátil ke křesťanství a zavrhl svou evoluční teorii. Tento příběh však není nic víc než výmysl.

1. Nejpádnějším důkazem, že se Darwinovo obrácení nezakládá na pravdě, je skutečnost, že ti, kdo tuto kachnu vypustili, přisuzují Darwinovi následující slova: "*Byl jsem mladík s nehotovými ideály, měl jsem spoustu otázek a dojmů, které mě stále vyváděly z míry a k mému údivu se tyto myšlenky vzněcovaly jako divoký oheň.*" Skutečností zůstává, že Charles Darwin se narodil v tentýž den jako Abraham Lincoln, 12. února 1809. Evoluční knihu, která ho proslavila a změnila myšlení moderní vědy - O původu druhů - publikoval v roce 1859. Byl tedy padesátiletý muž, nikoliv "mladík s nehotovými ideály". O dvanáct let později vydal knihu Původ člověka, v níž dvakrát prohlásil tak zřetelně, jak jen to je možné, že jsme se vyvinuli z opic, a dokonce říká, z jakého druhu opic to bylo.

2. Autor smyšleného příběhu uvádí, že to bylo "v jednom z těch krásných podzimních odpolední, když "paní Naděje" navštívila Darwina, upoutaného na lůžko, právě když četl v Bibli list Židům". Darwin zemřel na počátku roku a na podzim nebyl upoután na lůžko.

3. Darwinova dcera Henrietta napsala dopis časopisu s názvem The Christian (Křesťan), v němž uvádí: "Byla jsem u jeho lůžka, když otec umíral. "Paní Naděje" u jeho poslední nemoci přítomna nebyla... Jsem přesvědčena, že ji dokonce nikdy neviděl a v každém případě nikdy neměla vliv na jeho myšlení a přesvědčení. Nikdy neodvolal žádný ze svých vědeckých názorů; neudělal to ani tehdy, ani nikdy předtím. Myslím si, že příběh o jeho obrácení byl vymyšlen v USA. Většina verzí příběhu obsahuje rovněž chvalozpěvy a scénu letního domu se služebníky a vesničany, kteří mu zpívali. Žádný letní dům, ani žádní služebníci a pějíci vesničané tam nikdy nebyli; celý příběh nemá žádný základ."

4. Ve stáří napsal Darwin svůj životopis, jenž měl být podle jeho slov určen pouze rodině. Obsahuje tak protikřesťanská prohlášení a postoj, že je jeho manželka vyškrtala. Jeho vnučka Nora Barlowová později životopis uveřejnila v původní podobě. Ve své korespondenci označuje příběh o obrácení Darwina rovněž jako neautentický, jako mýtus.

5. V posledním známém dopise, jehož adresátem byl G.C. Walach, datovaném 28. března 1882, Darwin stále obhajuje evoluci. Zemřel 19. dubna, o tři týdny později.

- *Bolton Davidheiser -*

**Dokdy budete, vy prostoduši, milovat
prostoduchost, dokdy posměvači
budou mít zálibu v posmívání, hlupáci
poznání nenávidět? obraťte se,
když vám domlouvám. Hle, nechám
na vás proudit svého ducha, uvedu
vám ve známost svá slova:
Příslaví 1:22-23**

MEZIRASOVÁ MANŽELSTVÍ :

Jsou biblická?

Co kdyby se chtěl oženit Čiňan s Polynésankou, nebo by si africký černoch měl vzít za ženu Japonku, nebo osoba z Indie by se chtěla provdat nebo oženit s někým ze severní Ameriky, kdo je bílé pleti? Jsou podobné manželské svazky v souladu s biblickými principy?

Mezi křesťany, obzvláště v severní Americe, je poměrně mnoho těch, kteří budou tvrdit, že mezirasové sňatky jsou v přímém protikladu s principy jež jsou určeny Bibli a proto nemají být povoleny. Jak se tedy Boží slovo dívá na mezirasové sňatky? Existuje vůbec něco takového jako mezirasové sňatky?

Co je to rasa?

Před tím, než byla zpopularizována Darwinova evoluce, měla většina lidí, když hovořila o rasách, na mysli národnostní skupiny jako anglická rasa, irská rasa atd. To se však změnilo v roce 1859, kdy Charles Darwin publikoval svoji knihu O vzniku druhů přirozeným výběrem aneb Udržování vyspělých ras v boji o zachování života.

Darwinismus byl, a stále je, ve své podstatě rasistická filozofie, která učí, že jednotlivé rasové skupiny se vyvíjely v různých dobách a nestejnou rychlostí, takže se některé skupiny podobají svým nelidským předkům více než jiné. Například australští aboriginálové (původní obyvatelé Austrálie) byli považováni za chybějící článek mezi opopředky a zbytkem lidstva. To vedlo v Austrálii k hrozným předsudkům a nepravosti vůči aboriginálům.

Vedoucí mluvčí evolucionistů, Stephen Jay Gould, prohlásil, že biologické argumenty pro rasismus byly běžné již před rokem 1850, ale skutečností zůstává, že se nejvíce prohloubily právě s přijetím evoluční teorie. Rasistické postoje podněcované evolučním myšlením jsou z velké míry odpovědné za skutečnost, že např. byl v kleci zoolo-

gické zahrady v Bronxu vystavován člověk z afrického kmene Pygmejů společně s orangutanem.

Následkem Darwinova učení začalo mnoho lidí v kontextu evoluční filozofie vnímat různé lidské skupiny jako "rasy". To vedlo k tomu, že mnozí lidé i dnes, vědomě či nevědomě, mají v mysli zatvrzelé předsudky vůči určitým skupinám lidí, přestože jsou všechny lidské bytosti světa klasifikovány jako Homo sapiens sapiens.

Antropologové dnes přiznávají, že biologicky existuje pouze jediná rasa, jeden druh lidí. Například účastník symposia Rozvoj vědy v Atlantě prohlásil: *"Rasa je společensko-sociologický výtvor odvozený z pohledu podmíněného především událostmi historie, a nejde o žádnou biologickou realitu."* Ve své zprávě o výzkumu na téma *"co představuje rasu"* prohlašuje americké zpravodajství vědeckých poznatků televize ABC: *"Stále více vědců dokazuje, že rozdíly, které lidstvo rozděluje, jsou kulturní (hodnotové), nikoliv rasové. Někteří dokonce navrhuje, aby termín 'rasa' byl odstraněn jako neopodstatněná terminologie."* Článek pokračoval, *"že rozdělování lidí podle ras je pohodlná cesta, jak etnika dělit do různých kategorií, často proto, aby mohly být tyto kategorie odděleny a potlačeny... Nejotřesnějším příkladem je Hitlerovo Německo, ale rasové předsudky přežívají po celém světě dodnes."*

V článku z časopisu *"Poradenství a vývoj"* vědečtí pracovníci dokazují, že termín "rasa" je v podstatě nesmyslný a měl by být zcela vyloučen. Osobně jsem přesvědčen, že by každý člověk (a obzvláště křesťan) měl, kvůli vlivu učení darwinistické evoluce a z ní plynoucích předsudků, termín "rasa" také opustit. Raději bychom měli hovořit o různých "skupinách lidí" celého světa.

Bible a rasa

Bible vůbec termín rasa nepoužívá, ale hovoří o všech lidech jako o bytostech "jedné krve" (Skutky apoštolů 17:26). To samozřejmě podtrhuje sku-

32 ZÁPAS O DUŠI

tečnost, že jsme všichni pokrevně spřízněni, příbuzní, všichni jsme potomky prvního člověka, Adama (1. Korintským 15:45). Jelikož se Ježíš Kristus také stal Adamovým potomkem, jsa nazván posledním Adamem (1. Korintským 14:45), může být evangelium zvěstováno všem skupinám lidí a všem národům. Každý Adamův potomek může být spasen, protože nás "podle krve" společný příbuzný (Ježíš Kristus) zemřel a byl opět vzkříšen.

"Rasové" rozdíly

Mnoho lidí zastává názor, že rozdílné rasy existují, protože jsou mezi různými skupinami viditelné rozdíly, jako je například barva pleti nebo tvar očí. Ve skutečnosti jsou tyto "charakteristické znaky ras" pouze malými odlišnostmi mezi jednotlivými skupinami. Vědci objevili, že základní genetické odlišnosti mezi libovolnými dvěma lidmi na světě budou v normálních případech tvořit kolem 0,2 %, i když tito jedinci pocházejí ze stejné skupiny. Avšak tzv. charakteristické znaky ras, o nichž se lidé domnívají, že jsou právě oněmi odlišnými rysy, tvoří pouze 0,012 % biologických odchylek. Jinými slovy, takzvané charakteristické znaky ras jsou naprosto triviální záležitosti, protože v souhrnu je mnohem více odlišností mezi lidmi z jedné skupiny než mezi různými skupinami. Pokud například osoba s bílou pletí hledá vhodného dárce pro transplantaci orgánu, může tato tkáň pocházet od osoby s pletí černou a naopak. Vědecká stránka zpravodajství ABC uvádí, že "tyto skutečnosti ukazují, že rozdíly, které mezi námi jsou, vnímáme z kulturních odlišností, nikoliv z rozdílu rasy". Jediný důvod, proč se mnoho lidí domnívá, že tyto rasové rozdíly jsou dominantní, je ten, že byli vychováváni v kultuře, která je naučila tyto rozdíly vnímat. Skutečná věda v současné době souhlasí s biblickým pohledem, že všichni lidé jsou blízce příbuzní, že biologicky se jedná o jednu "rasu". Proto v podstatě neexistuje cosi jako "mezirasové manželství". Nyní se mů-

žeme ptát, zda najdeme něco v Písmu, co hovoří jasně proti manželským svazkům jednotlivců z rozdílných skupin.

Původ lidských skupin

V 11. kapitole Genesis čteme o vzpouře a stavbě věže v Babel, jejímž výsledkem bylo Boží rozhodnutí rozptýlit lidstvo po celé zemi. Kvůli tomuto rozptýlení společného genetického fondu do menších skupin, vznikly rozličné kultury, v nichž určité rysy získaly převahu. Některé z nich (např. barva pleti, tvar očí aj.) se staly pro jednotlivé skupiny charakteristickými.

Všimněte si, že v kontextu Genesis 11 je jasně uveden důvod, proč Bůh rozptýlil lidstvo po celé zemi. Důvodem byla jejich jednota vzpoury proti němu. Někteří křesťané poukazují právě na tuto událost, když hledají opěrný bod argumentace proti takzvaným mezirasovým svazkům. Jsou přesvědčeni, že tato událost je dostatečným důvodem, aby jednotlivé skupiny lidí zůstaly odděleny, protože Bůh vyhlásil, aby jednotlivci z odlišných skupin spolu nevstupovali do manželství. Nicméně tato pasáž neobsahuje ani náznak toho, že by něco podobného, co se dnes nazývá "mezirasový sňatek", bylo zakázáno. Ostatně během historie došlo k takovému míšení lidských rodů, že je dnes pro kohokoliv nemožné vysledovat linii předků zpět, aby zjistil, z jaké lidské skupiny vlastně pochází.

Je třeba, abychom pochopili, že svrchovaný Bůh a Stvořitel má pod kontrolou všechny národy světa. Pavel to objasňuje ve Skutcích 17:26. Někteří lidé mylně zastávají názor, že právě tento verš znamená, že by lidé z různých národů neměli vstupovat do manželských svazků. Tento oddíl ovšem s manželstvím nemá nic společného. John Gill ve svém klasickém komentáři objasňuje, že z kontextu vyplývá, že Bůh má pod svrchovanou kontrolou všechny záležitosti týkající se toho, kde, jak a jak dlouho bude konkrétní člověk, skupina nebo národ žít, vládnout, prosperovat a vymírat.

ZÁPAS O DUŠI 33

V tom všem Bůh jedná, aby pro sebe vykoupil lid, který bude jednotný v Kristu. Bible objasňuje v Galatským 3:28, Koloským 3:11 a Římanům 10:12-13, že v otázce spasení není rozdíl mezi mužem a ženou nebo mezi Židem a Řekem. V Kristu je jakékoliv oddělování zrušeno. Jako křesťané jsme jedno v Kristu, a tak máme společný cíl - žít pro slávu Toho, který nás stvořil. Proto je jednota v Kristu životně důležitá pro pochopení smyslu manželství.

Smysl manželství

Malachiáš 2:15 nás informuje, že důležitou funkcí manželství je zplodit zbožné potomky, kteří budou vychováni tak, aby chodili po Božích cestách. Ježíš (Matouš 19) a Pavel (Efezským 5) objasňují, že vstupem do manželství se muž a žena stávají jedno tělo. I z historického hlediska a podle Božího záměru byli stvořeni z jednoho těla - Eva byla vzata z těla Adamova. Podmínkou pro to, aby mohli naplnit Boží příkaz a plodit zbožné potomstvo, je zachování duchovní jednoty. To je důvod, proč Pavel říká ve 2. Korintským 6:14:

♦ **Netáhněte jho s nevěřícími. Vždyť jaký je spolek spravedlnosti s nepravostí a jaké společenství světla s temnotou?**

Do jakého manželství, podle Bible, nemáme v souladu s Božím záměrem vstupovat? Odpověď je zřejmá - podle Bible je prioritou, aby křesťan vstupoval do manželství pouze s věřícím partnerem. Je smutné, že existují křesťanské rodiny, kde rodiče kladou daleko větší důraz na to, aby si jejich děti nevzaly někoho z "jiné rasy", než na to, aby uzavřely manželství s věřícím člověkem. Když věřící vstupují do manželství s nevěřícími, narušuje to duchovní (nikoli tělesnou) jednotu manželství, což vede k negativním důsledkům pro manželský pár a výchovu jejich dětí.

Rachab a Rút

Dobrou ilustrací k tomu, abychom porozuměli, jak Bůh nahlíží na případy manželských svazků mezi těmi, kteří pocházejí z rozdílných národů, ale věří

v pravého Boha, může být příklad Rachab a Rút.

Rachab byla Kenaanka. Kenaanci měli bezbožnou kulturu a byli potomky Kenaana, Cháмова syna. Vzpomeňte si, že Kanaan byl proklet pro svou očividně vzpurnou povahu. Bohužel mnoho křesťanů zastává názor, že proklet byl Chám, to však není pravda. Někteří dokonce tvrdí, že Chámovo (neexistující) prokletí mělo za následek vznik černé "rasy". Tento názor je absurdní. Jde o typ falešného učení, které má posílit a ospravedlnit předsudky vůči lidem s tmavou barvou pleti. V rodokmenu v 1. kapitole Matoušova evangelia, jak je tradičně vykládáno, je uvedena táž Rachab v linii vedoucí ke Kristu. Rachab si tedy, jakožto Chámův potomek, musela vzít za manžela Izraelitu, potomka Šémova. Jelikož to bylo spojení schválené Bohem, podtrhuje to fakt, že její příslušnost k určité "lidské skupině" byla nepodstatná. Důležité bylo, že Rachab věřila v pravého Boha Izraelců.

Totéž je možno říci o **Rút**, Moábce, která se rovněž provdala za Izraelce a je také uvedena v Kristově rodokmenu u Matouše. Důležité pro toto manželství bylo její vyznání víry v pravého Boha (Rút 1:16).

Když se Rachab a Rút staly Božími dětmi, nebyla již žádná překážka, jež by Izraelcům bránila se s nimi oženit, přestože pocházely z jiných "lidských skupin".

Mezirasové manželství z pohledu Bible

Chce-li někdo používat termín "mezirasový", pak skutečně mezirasové manželství, do něž nám Bůh zakazuje vstupovat, je sňatek dítěte posledního Adama (jenž je novým stvořením v Kristu tj. křesťanem) s neobráceným potomkem prvního Adama (jenž je mrtev v proviněních a hříchu tj. nekřesťanem).

Mezikulturní problémy

Jelikož byly od dob věže v Babel mnohé lidské skupiny od sebe odděle-

34 ZÁPAS O DUŠI

ny jazykem a vzhledem, vyvinuly se mezi nimi četné kulturní odlišnosti. Pokud do manželství vstoupí dvojice z velmi odlišných kultur a společenských poměrů, bude čelit mnoha praktickým a komunikačním problémům, i když budou oba věřící.

Například očekávání týkající se vzta- hů a povinností samotných členů širší rodiny mohou být odlišná. I lidé z různých anglicky hovořících zemí mají komunikační problémy kvůli rozdílnému významu slov. Předmanželští poradci by měli těmto skutečnostem věnovat zvýšenou pozornost a upozornit na možné konflikty a problémy, měli by uvést konkrétní příklady, jak některá manželství selhala kvůli kulturním roz- dílnostem. Podobné problémy však nemají nic společného s genetikou ne- bo "rasou" člověka.

Závěr

- ✓ *Neexistuje biblické ospravedlnění, že by neměli vstupovat do manželství lidé různých ras (jež je lépe cha- rakterizovat jako "lidské skupiny").*
- ✓ *Biblický základ manželství stojí na skutečnosti, že křesťané mají uzaví- rat manželství pouze s křesťany.*

Pokud křesťané zákonicky zavádějí do své kultury nebiblické myšlenky, jako například "odpor k mezirasovým sňat- kům", pomáhají udržovat předsudky, které mají často svůj původ v evoluční teorii. Budeme-li opravdu upřímní, v zemích, jako je Amerika, kde žije celá řada etnicky a jazykově odlišných kul- tur, je hlavním důvodem odmítavého postoje křesťanů proti "mezirasovým manželstvím" především barva pleti. Mimoходом, každý člověk má stejné barvivo, které určuje tón jeho pleti, zá- leží jen na tom, jaké množství barviva má.

Církev se může zbavit rasového napětí (konkrétně v zemích podobných Americe s velkou imigrací obyvatel) jen tehdy, když budou odpovědní vedoucí vyučovat základy křesťanské víry, že všichni lidé jsou potomky jednoho muže a ženy, že všichni lidé jsou si rovni před

Bohem, že všichni jsou hříšníci, kteří potřebují spasení, že všichni potřebují formovat své názory a myšlení na zá- kladech Božího slova a posuzovat po- dle něj všechny aspekty své kultury s vědomím, že všichni lidé, bez rozdílu svého původu, potřebují ukončit svou vzpouru proti svému Stvořiteli a být jedno v Kristu.

Ken Ham, Creation 21(3)

June-August, 1999, přeložil R. Hart

ČERNÁ KNIHA KOMUNISMU

Otázka: Měli by křesťané číst Čer- nou knihu komunismu? Co je to za kni- hu?

Jedná se o dvousvazkové kolektivní dílo čtyř francouzských, jednoho pol- ského a jednoho českého historika, které vyšlo nejprve ve Francii v roce 1997 a zapůsobilo zde jako bomba. Není divu. Vyznavači této ideologie dnes sedí ve francouzské vládě... U nás ji vydalo vydavatelství Paseka v roce 1998.

Kniha je členěna do tří nestejně roz- sáhlých částí. Autorem první a poslední je Stéphane Courtois, člověk, který způsobil velký rozruch svými tezemi a závěry. V první části nazvané příznač- ně Zločiny komunismu vymezuje komu- nismus metodologicky. Pokouší se uchopit tuto ideologii prostřednictvím historické zkušenosti. Mapuje tedy jed- notlivé komunistické režimy a dochází k překvapivému závěru: každý z nich se v průběhu dějin dopustil mnoha zlo- činů, z nichž na většinu lze aplikovat pojem genocida či zločin proti lidskosti. Courtois tak dospívá ke zcela logické- mu závěru, že komunismus je stejně zločinnou ideologií jako nacismus. Za- tímco nacismus byl odsouzen při mezi- národním soudním procesu v Norimber- ku jako zločinecká ideologie a celým světem zavržen, jeho nositelé byli exemplárně potrestáni a nacistické zločiny jsou nepromlčitelné, aby se

ZÁPAS O DUŠI 35

zdůraznila jejich ďábelská povaha, komunistická ideologie, v jejímž důsledku byly napáchány zločiny srovnatelné s nacistickými, mezinárodním společenstvím odsouzena nebyla. Jaká je souhrnná bilance zločinů komunismu? Na to nikdo nedokáže odpovědět. Pro představu můžeme citovat seznam některých zločinů spáchaných v Sovětském svazu v letech 1918-1945 (str. 20-21 I. dílu):

- ✓ *postřelení desítek tisíc rukojmí nebo osob uvězněných bez soudu a vyvraždění statisíců vzbuřených dělníků a rolníků v roce 1918-1922;*
- ✓ *hladomor v roce 1922, jenž způsobil smrt pěti miliónů osob;*
- ✓ *likvidace a deportace donských kozáků v roce 1920;*
- ✓ *zavraždění desítek tisíc osob v koncentračních táborech v letech 1918-1930;*
- ✓ *likvidace téměř 690 tisíc osob během Velké čistky v letech 1937 a 1938;*
- ✓ *deportace dvou miliónů kulaků (nebo osob považovaných za kulaky) v letech 1930-1932;*
- ✓ *vyhlazení šesti miliónů Ukrajinců uměle vyvolaným hladomorem v letech 1932-1933;*
- ✓ *deportace statisíců Poláků, Ukrajinců, obyvatel baltských zemí, Moldavska a Besarábie v letech 1939-1941 a pak v letech 1944-1945;*
- ✓ *deportace povolžských Němců v roce 1941;*
- ✓ *deportace a ponechání svému osudu krymských Tatarů v roce 1943;*
- ✓ *deportace a ponechání svému osudu Čečenů a Ingušů v roce 1944.*

Vidíme, že představa mnoha lidí, že zločiny se v Sovětském svazu páchaly až ve 30. letech a jejich jediným původcem byl Stalin, je falešná. Černá kniha komunismu jasně dokazuje, že iniciátorem zločinnosti komunismu byl V. I. Lenin. Pod tíží archivních dokumentů je čtenář nucen revidovat svůj obraz historie, který v něm vytvořilo socialistické školství a komunistická propaganda.

Ke zločinům komunismu v Rusku se připojují zločiny komunismu v Kambodži (vyvraždění minimálně 1,5 milionu obyvatel), Tibetu, Číně, Koreji, Rumunsku, Angole a mnoha dalších zemích. Obrovské množství lidí však dosud odmítá vzít tyto zločiny na vědomí, jako by ani neexistovaly. Komunistické strany dále existují, jsou dokonce ve vládách mnoha demokratických zemí. Žádný "Norimberk" komunismu se nekonal. Zlikvidované gulagy nejsou pietně upraveny, lidské kosti jsou v sibiřských lesích pohozeny jen tak. Zločinní vůdci zemřeli poklidnou smrtí či dožívají své životy v klidu a bohatství. Komunistické režimy v Číně, Vietnamu, Koreji, Laosu a na Kubě jsou brány jako partneři politických jednání, Čínu si předchází kdekdo kvůli jejímu ekonomickému potenciálu. Většina obyvatel naší země nemá (nebo má jen malé) tušení o existenci komunistických zločinů. A snad ani nechce nic tušit. Lidé nechtějí ani slyšet o hrozných genocidách, mučení, sadistickém vraždění nemluvnat a mnoha dalších zločinech. Celá druhá část Černé knihy komunismu (autorsky zpracovali Nicolas Werth, Jean-Louis Panné, Andrzej Paczkowski a Karel Bartošek) mapuje právě tyto jednotlivé zločiny. Probírá jednotlivé země a uvádí doložené zločiny, jichž se tamní komunistické režimy dopustily. Jednotlivé studie se opírají o archivy, osobní svědectví a jasně doložené případy. Kniha se vyhýbá spekulacím a senzacím. Mluví řečí čísel a konkrétních údajů. Snaží se nehodnotit, fakta mluví sama za sebe. Zvláště pro křesťany jsou důležitá některá svědectví, která potvrzují leckdy neuvěřitelná vyprávění z knížek Richarda Wurmbanda. A právě při čtení těchto míst si člověk uvědomuje, v jaké nevědomosti žije mnoho lidí, kteří komunistické zločiny různě omlouvají či bagatelizují. A bojím se, že tento postoj často zaujímají právě křesťané. V době, kdy preference komunistů v naší zemi prudce stoupají, by však křesťané měli vědět, o jakou

36 ZÁPAS O DUŠI

ideologii se vlastně jedná. A k poznání charakteru této ideologie nám právě Černá kniha komunismu může pomoci.

Naprosto šokující jsou kapitoly pojednávající o komunistických režimech v Číně, Koreji a Kambodži. Jestliže ruský model komunismu se dá vystihnout jako model orwellovský, model kambodžský nemá žádnou obdobu ani v literární fikci, neboť dosud žádného autora nenapadlo sepsat knihu s tak děsivým dějem, jaký proběhl v této zemi v letech 1975-1979. Jean-Louis Margolin, který kapitolu o Kambodži psal, přitom jasně dokazuje, že masové zločiny, které byly v této zemi páčány (vysídlení obyvatelstva z měst, vybijení celých profesních skupin, hladomor, přesuny obyvatel, masové vraždění a mnoho jiných) nepramenily ze sadismu, ale z opravdového komunistického přesvědčení. Polpotovci chtěli vytvořit beztřídní společnost tak, že všechny nesprávné třídy a skupiny obyvatel vyvražďovali. Nejstřízlivější odhady tvrdí, že v době komunistické Kambodži bylo zabito asi 1 400 000 lidí z původního počtu 5 200 000 obyvatel v roce 1970 (sám Pol Pot uváděl číslo 600 000). Nejde tedy o nějaké excesy, ale o naprosto logické vyústění ideologie, která popírá osobní morálku a osobní odpovědnost člověka za svůj život a za své jednání a nahrazuje ji třídním vědomím. Kniha se stává nejen obžalobou diktatury proletariátu, ale také dokladem toho, kam dojde společnost, která ztrácí jakékoli povědomí o své odpovědnosti před Bohem.

Poslední část Černé knihy komunismu se jmenuje Proč? V ní se pokouší Courtois odpovědět na obtížnou otázku, proč došlo k tak strašným zločinům. Těchto několik stránek bychom měli všichni čas od času číst. Autor ukazuje, že hlavní příčinou vzniku komunistických zločinů byla ztráta a popření absolutních morálních hodnot. V období relativistického pojetí morálky je tento závěr věru alarmující.

Černá kniha komunismu je dílem historickým. Autoři pracují vědeckými metodami, pokud jim to dovoluje přístupnost archivů komunistických zemí. Proto se mnohdy nečte snadno. Přesto bych si přál, aby ji četli politici, studenti na školách, bývalí i současní komunisté a také - křesťané. Ti proto, aby už konečně opustili onu fatální lež, která říká, že komunistická idea je v zásadě správná, ba dokonce že se v lecčems podobá křesťanství, jen ta praxe že trochu ujela. Ne, tak to není. Celá idea je špatná a praxe byla pouhým důsledkem této špatné myšlenky. Zločinný leninismus využil a zneužil nenápadněji zločinný marxismus. Marxův Komunistický manifest to nepochybně dokazuje. Černá kniha komunismu je knihou o temnotě lidské duše. Nejen té komunistické, ale i mé a tvé.

- Budík 9/2000, Petr Vařura -

NAPSALI JSTE NÁM

✉ **Ahoj Pavle,**

dnes jsem se opět díval na internetovské stránky HCJB. Nezbyvá mi nic jiného, než vyjádřit poděkování a uznání z dobrého čtení. WWW stránky jsou dobré, aktuální a je tam od všeho něco. Jenom je škoda, že se o to mohu podělit jen s manželkou a několika nejbližšími známými. Jsem rád, že Tě Bůh takto používá a internet může sloužit evangeliu.

Chtěl bych tě požádat o svolení s přetiskováním některých článků (úvah) ve sborovém časopise (Evangelikální společenství v Brně). Původně jsem Tě chtěl o to požádat osobně po biblické hodině u baptistů v Brně, ale nějak jsme se minuli. Snad se potkáme někde jinde. Předem děkuji za svolení.

Ještě jednou děkuji za dobrou práci na Božím díle a přeji, aby přibývalo hodně čtenářů ZOD, www i posluchačů rádia HCJB.

- P.U. Brno -

ZÁPAS O DUŠI 37

✉ **Ahoj Kas a Pst,**

přeji vám Boží pokoj pro tento den, ve vaší práci i tam, kde je teplo rodinného krbu. Včera jsem se díval na televizi, kterou vidím tak jednou do měsíce, neb nemám v Praze možnost na tu skleněnou bednu koukat. Byl tam pořad **NA HRANĚ**. Téma pořadu bylo duševní problémy. Moje domácí mne pozvala, a tak jsem se na to koukal. Ona mne vždycky pozve na něco, co by mne mohlo zajímat. Vzhledem k tomu, že jsem byl již unaven studiem hebrejštiny, tak jsem se šel podívat. A bylo mi z toho smutno, protože to bylo takové tlachání o všem a o ničem. Jediné, co jsem viděl na těch všech mladých tvářích, byl strach a touha po ztraceném ráji. Onu touhu, kterou mají všichni lidé, a onen strach, který je uvnitř lidského nitra, protože člověk si v tom nejhlubším a nejskrytějším nitru své osobnosti uvědomuje, ať chce či nechce, že ten ztracený ráj nevlastní. A tak jsem měl chuť tam být a všem to říci. Byla tam jen jedna dívka, která naznačila, že je potřeba se navrátit k biblickým principům, což mne potěšilo, ale v podstatě to byl jen takový slabý hlas mezi těmi žvásty. Jsem rád, že jste pro mne příkladem křesťanů, kteří moc dobře vědí, o co jde, a projevuje se to ve vaší rozhodnosti. Problémem mnohých křesťanů není jen nedostatek lásky, ale často také nedostatek rozhodnosti a odvahy. Často se připojí také hloupost. Trochu jsem přemýšlel o našem společném setkání. Vždycky se vracím k rozhovorům a společným chvílím a zamýšlím se nad tím, co jsem slyšel a co jsem řekl nebo také neřekl. Jsem rád, že se věnujete tomu, co jste rozjeli a v čem nadále pokračujete, neb mnoho lidí se pro něco nadchne, začne nějaký projekt a za nějakou chvíli je to jen minulost. Začal jsem číst vaši knihu. Kombinuji to se studiem latiny a hebrejštiny. Je to takový oddych. Kromě popisu geografických faktů si hodně všímám myšlenek, které do textu vkládáte. A líbí se mi jedna myšlenka v kapitole

Misionáři v Indonésii. Docela mne to povzbudilo. Mnohdy jsem měl pocit, že být misionářem někde v Asii, Africe nebo Jižní Americe mezi domorodci je mnohem složitější než provádět misii u nás. Ale je fakt, že člověk, který je bytostně prosáknut všemi tituly, -ismy a humanistickým myšlením, což je nosný -ismus západní civilizace, je mnohem více obrněn proti přijetí evangelia než neznaný domorodec. Tím neříkám, že je to jednodušší, ale mohl jsem si opětovně uvědomit, že vše nese svá pozitivní i negativní. Dříve jsem si kladl otázku, proč jsem se narodil v zemi, kde je pokoj, není hlad, kde je svoboda vybrat si podle svého, chutí a vkusu a xy dalších příjemných věcí, když na druhé straně zeměkoule lidé hladoví a jejich základní starostí je, jak přežít. Nicméně je mnohdy stejně těžké postavit se v naší civilizaci na stranu pravdy, na stranu práva a spravedlnosti, přiznat se ke Kristu a být předmětem výsměchu a pohrdání. Nepíšu nic nového a zvláštního, ale jen chci vyjádřit, že jsem si to mohl zase uvědomit. Je potřeba se neustále vracet k některým věcem, ostatně celý život, den co den, hodinu co hodinu, ano vteřinu co vteřinu se vracíme k milosti Kristovy krve. Kdo to ve své osobnosti bytostně neprožívá, ten se s Kristem neseťkal. Já budu muset končit, nebo bych se moc rozepsal a kromě toho musím ještě na počítači něco udělat. Tímto končím, mějte se v Kristu a někdy se zase ozvu.

Zatím ahoj,

Váš přítel v Kristu Dušan

✉ **Vážený bratře,**

už delší čas mi leží na srdci, že bych Vám měl napsat pár řádek k zaměření časopisu ZOD v poslední době. Přiklonil jste se k důrazu na Boží vyvolení a neztratitelnost spasení věřícího člověka tak rozhodně, že články v časopise, ať už Vaše či převzaté, vytvářejí v nepoučeném čtenáři dojem neomylnosti. Nemohu uvěřit, že nevíte o složitosti tohoto problému. Boží muži moudřejší

38 ZÁPAS O DUŠI

než Vy a já, dávno před námi poznali, že vyvolení a milost spasení je tajemství, které nám nebylo dáno plně pochopit. Každý, kdo je s tímto předmětem obeznámen trochu hlouběji, nevyhne se třem závěrům:

1. Všecko, co se dá k tomuto předmětu hodného povědět, bylo mnohokrát řečeno.

2. Po všem, co se dá k tomuto předmětu povědět, zůstávají těžkosti, které dosud nebyly plně vyřešeny.

3. Ať už se pokusíme o jakékoliv řešení, vždycky u někoho zůstaneme heretiky.

...Nejsem nezúčastněný teoretik, chápu, že věřící člověk potřebuje na své otázky nějakou přijatelnou odpověď. Osobně přejímám, což už také před námi jiní pověděli:

✓ Jestliže je nemožné spasení ztratit, ale já se toho přesvědčení nedržím, v konečném důsledku neutrpím žádnou škodu.

✓ Jestliže je možné spasení ztratit, ale já spoléhám na to, že když už ho mám, nic se mi nemůže stát, pak mohu utrpět věčnou ztrátu.

Nemám Vám za zlé, že jste se osobně přiklonil na jednu ze stran a hájíte ji proti straně druhé. Na to máte právo. Pokud ale své postoje vydáváte za jediné správné veřejně, nemohu souhlasit. Váš časopis čte mnoho lidí, kteří se v dané problematice nemají možnost orientovat. Prostě Vám věří. Jestliže jim zakryjete, že i Vaše pojetí má trhliny, dopouštíte se podle mého názoru nepoctivosti. Můžete být samozřejmě osobně přesvědčen, že držíte v tomto ohledu celou pravdu, ale musíte počítat s tím, že i jiní pastýři sboru budou na tuto skutečnost svěřená společenství upozorňovat. Je mi líto, že Váš časopis tímto způsobem ztrácí objektivnost.

... Prosim, abyste na adresu našeho sboru časopis ZOD až do změny Vašeho krajně kalvinistického názoru neposílal.

- 760 - Z. H., Plzeň -

Odpověď: Obávám se, že můj milý bratr v Kristu si neuvědomuje reformované stanovisko. V ZODu čís. 65, str. 8 až 15 se vůbec nehovoří o jistotě spasení, ale o vytrvalosti nebo zachování svatých. To je velký rozdíl. O jistotě spasení hovoří dispensacionalismus nebo nový evangelikalismus. Kdo hovoří o jistotě spasení nebo ztrátě spasení, musí nutně věřit, že obojí závisí na člověku. Jenom tehdy platí známá logická hříčka se dvěma páry důsledků:

Výhra - výhra: Je výhodné nedržet se "jistoty spasení" protože mě nejistota bude motivovat ke slušnému chování a to je výhra. V případě, že "jistota spasení" přece jenom platí, potom je to zase výhra a nic jsem neztratil → "Jestliže je nemožné spasení ztratit, ale já se toho přesvědčení nedržím, v konečném důsledku (já) neutrpím žádnou škodu."

Prohra - výhra: Je nevýhodné držet se "jistoty spasení", protože mě jistota bude svádět k bezbožnému životu, a v případě, že "jistota spasení" přece jenom neplatí, utrpím prohru. V případě, že "jistota spasení" platí, pak je to výhra bez ohledu jak jsem se choval → "Jestliže je možné spasení ztratit, ale já spoléhám na to, že když už ho (já) mám, nic se mi nemůže stát, pak mohu (já) utrpět věčnou ztrátu."

Takové uvažování je **antropocentrické**, soustředěné na tělo a krev, proto musí být nutně vypočítavé. Vim to, také jsem tak kdysi uvažoval. Bible ale učí vytrvalost a zachování svatých **Bohem**:

◆ Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětit a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal: on to také učiní. (1 Tesalonickým 5:23-24)

Reformovaný pohled je tedy naprosto **teocentrický**, soustředěný na Boha. Jeho lid, církev, vytrvá v dobrých skutečích až do konce, protože je to Bůh, kdo ve Svých povoláních činí zázrak vytrvalosti.

ZÁPAS O DUŠI 39

Co se týká krajního kalvinismu, ten jsme popsali v ZODu čís. 62, str. 22 v článku "Podvojně předurčení". Nazýváme jej hyperkalvinismem a naprosto se od něho distancujeme. Arministé v podstatě vždy rozumí pod kalvinismem hyperkalvinismus, což je důsledek toho, že nepřijímají učení o naprosté duchovní padlosti - mrtvosti, o otroctví člověka hříchu. -pst-

✉ **reakce na "Teologické reflexe" ZOD 65 str. 39 (z internetu):**

...zajímá mě mechanismus, na základě kterého arminianismus působí destruktivně a kalvinismus konstruktivně, abych uměl pochopit, zda se jedná o autorovu zkušenost, nebo jde o zkušenost všeobecnou. Vše jistě mimo jiné závisí na typu člověka. Například učení o tom, že Bůh přijímá člověka bezpodmínečnou láskou, působí velmi konstruktivně na člověka, který se trápí kvůli svým hříchům a je si jich vědom.

Stejně učení může působit destruktivně na toho, koho hřích příliš netrápí a řekne si: "Bůh mi odpustí i tak." A hřeší dál. Takový člověk potřebuje poznat i další verše a další pravdy z Bible, například o následcích zatvrzelého postoje vůči Bohu a o hříchu proti Duchu svatému.

Moje otázka směřuje k tomu, jaký typ člověka potřebuje poznat učení kalvinismu a jaký arminianismu, aby to na ně působilo konstruktivně? Jak takové mechanismy působí...

- Michal S. -

P.S. Zápas o duši čtu náhodně. Zaujaly mě tam některé články, a tak mám určité otázky.

Odpověď: Děkujeme za podnětnou otázku. Přečtěte si prosím čísla ZODu 60 - 65. Tam vysvětlují záměnu vyvolující a vyvolené osoby. V arminianismu si totiž "člověk vyvoluje Boha", v kalvinismu si Bůh vyvoluje člověka. Snad žádný arminianista nemůže důsledně žít to v co věří. Z této definice je zřejmé, které učení je konstruktivní. Na

přirozeného, neznovuzrozeného člověka nemůže v duchovní oblasti konstruktivně zapůsobit nic, protože je duchovně mrtv. Veršů, které to potvrzují, je mnoho. Na takového člověka může konstruktivně zapůsobit jen Bůh Duch svatý. Zde nejde o metodologii či taktiku jak oslovit ten, nebo onen typ člověka. Naše věc je kázat Boží slovo v lásce (pro žida "židovsky", pro Čecha "česky") a bázní před Bohem, ať přijdeme vhod či nevhod. Boží věc je zapůsobit a obřezat srdce k víře. Jedněm jsme vůni k životu, druhým vůni k smrti. Jestliže někdo přijme Krista jen emocionálně, tj. tělem a krví, díky našemu "působivému" podání evangelia, abychom byli za každou cenu "konstruktivní", pak jsme ve skutečnosti destruktivní. Jediný platný "mechanismus" je, že vše, co činíme v hříchu, a to je vše, co není z víry, je naše vina, a vše, co činíme z víry k Boží slávě, je Jeho zásluha, protože je to On, kdo v nás působí, že chceme a činíme to, co se Mu líbí - to učí Písmo. Pokora není skromnost vědění, ale znalost naprosté Boží Svrchovanosti a naprosté duchovní padlosti přirozeného člověka. Jinak se chlubíme svým skutkem víry, schopností reagovat, na citové pohnutí, které vychází jakoby z naší svrchované vůle tj., že Boží volání mohu přijmout nebo odmítnout před tím, než mi Bůh obřezal srdce.

✉ **Bratři a sestry v Pánu Ježíši,**

přeji vám Boží požehnání i zmocnění pro práci, kterou konáte. Rád bych doštěl váš časopis Zápas o duši i nadále, ale nechci přijít o žádné číslo, i když se budu 10.7. stěhovat. Proto vás velmi prosím, abyste byli tak laskaví a ve svém adresáři odběratelů si uvedli moji novou adresu.

Děkuji předem za zaslání ZOD i za odvahu - nebát se otevřít i velmi citlivá témata Bible a současné doby.

Pán s vámi,

- Jiří. G., Holešov

40 ZÁPAS O DUŠI

✉ **Milý Slávku,**

...Druhá věc, kvůli které píšu, je jménem staršovstva našeho sboru a týká se Zápasu o duši. Nevím, jaký je Tvůj osobní názor na vývoj ZOD za posledních pár let, ale musím konstatovat, že v našem sboru (stejně jako asi v řadě dalších) se nechceme dát cestou extrémního kalvinismu, jak jej ZOD předkládá. Někteří věřící toto učení tolerují, někteří je ignorují, ale minulý týden jsem měl rozhovor s jedním bratrem u nás (má přes 60 let, je obrácený teprve asi tři roky) a byl jsem doslova zděšen, do jakých zmatků byl studiem ZOD uveden. Bylo pro mě zdrcující dívat se na jeho úzkost, kterou má o své dva dospělé syny, když se zatím stavějí k evangeliu odmítavě. Z jejich odmítání evangelia je smutný, modlí se za ně a hledá cestičky, jak jim posloužit ... Ale nemůže uvěřit, že by Bůh, který jeho osobně spasil, jeho syny svrchovaně URČIL k záhubě ... Tomu nemohu uvěřit ani já. Víím, že z hlediska ZOD "to náš bratr špatně pochopil" a že ZOD má k tomu svoje vysvětlení ...

Prosím Tě tedy, abys náš sbor vyptil z adresáře pro zasilání ZOD.

Věřím, milý Slávku, že mi rozumíš, že nejde o nic osobního ani vůči Tobě ani vůči Pavlovi Steigerovi, ale prostě pro "ochranu stáda", které nám Pán svěřil. - 749 - P.V. -

Stručná odpověď: Není lehká. Bratra, který dopis napsal, si velice vážím, ale odpovědnost za ochranu stáda vidím zcela jinde. Od "extrémního kalvinismu", jak jsem se již zmínil výše, se naprosto distancujeme. Co se týká bratra, který žije v úzkosti nad budoucností svých synů, mohu říci následující:

Vím, že Bůh chyby nedělá, ať se to týká mého otce, matky, mých synů, nebo synů tohoto starostlivého bratra. Bůh je v životě i smrti svrchovaný. Úzkost vyvolaná vědomím, že Bůh činí Svoji vůli, je ve skutečnosti nedůvěra v Boží rozhodnutí, moudrost, spravedlnost a milost. My se ale máme modlit:

◆ *Staň se vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. (Lukáš 11:2)*

Osobně bych byl paralyzován zoufalstvím, kdybych věřil, že by se moji synové (mám dva) měli pro Boha rozhodnout svojí "svobodnou", přirozenou, hříchem ztrocenou vůlí. Nikdy by se pro Boha nerozhodli, protože

◆ *nikdo není rozumný, není, kdo by hledal Boha; všichni se odchýlili, všichni propadli zvrácenosti, není, kdo by činil dobro, není ani jeden. (Římanům 3:11-12)*

Nevím, proč tento verš tak často opomíjíme. Modlitba za jejich spásu je jediné co může otec činit. I nad ním se Bůh smiloval v pozdním věku. Bůh modlitby svých slyší, protože jim je vložil do srdce. Za co se máme modlit, sami nevíme. Sami od sebe se modlit nedovedeme, protože neznáme Boží vůli v plnosti. Boží jsou nejen cíle, ale i prostředky, ke kterým patří i modlitba spravedlivého. Modlitba není určena k tomu, abychom Boží vůli měnili. On Svoji vynesenou vůli nikdy nezmění. Modlitba je zde proto, abychom se naučili Jeho záměry přijímat a milovat k Jeho slávě. Dále:

...Ale nemůže uvěřit, že by Bůh, který jeho osobně spasil, jeho syny svrchovaně URČIL k záhubě ... Tomu nemohu uvěřit ani já.

Bůh přece nikoho k záhubě aktivně neurčil. To neustále opakují a nic takového jsem nikdy nenapsal. Bez Božího zásahu jsme již nyní všichni zahubeni. Prosím vás znovu, moji bratři a sestry, přečtěte si článek "Podvojně předurčení", ZOD č. 62, než mě obviníte z učení, které odmítám stejně silně jako vy. Adamovým hříchem jsme přece všichni padli do otroctví hříchu. Tomu snad věříme všichni!? Do otroctví hříchu nás Bůh nepředurčil, tam jsme se propadli v Adamovi díky naší neslavné svobodné vůli! Všichni přicházíme na svět duchovně mrtví, odrodili jsme se již v matčině lůně. Svým životem spojité, vteřinu po vteřině, chtěně otročíme hříchu. Bůh ve své lásce, bez našich zásluh, milos-

ZÁPAS O DUŠI 41

tivě vyzdvihuje z bahna hřichu před sebezničením všechny, obzvláště pak Svůj lid ke spasení. -pst-

✉ **Milý bratře,**

zatímco někteří po článcích o kalvinismu zrušili svoje objednávky, já jsem si právě váš časopis objednal. Články o pěti bodech nejsou podnětem jediným, ale přece jen jsou podnětem dost výrazným. Chci vás povzbudit, abyste nepřestal psát o pravdách, které člověka pobuňují. Dr. Cole píše, že každý vyznavač pravdy o vyvolení ji předtím nenáviděl. Prožil jsem to i já. Jsem totiž členem reformované církve, která se nazývá také kalvínská, a tak jsem se s touto pravdou setkal hned po obrácení a s velkou vášnivostí jsem ji odmítl. Chápu, proč někteří ruší objednávky, ale Pán na nich bude pracovat. Před dvěma měsíci mě Pán přivedl k poznání pravdy o vyvolení, teprve potom se mi dostal do ruky váš časopis. Napíšu vám ještě obšírnější dopis, ale zatím alespoň jednu myšlenku pro ty, kteří se bouří proti nepodmíněnému vyvolení:

Ten, kdo nepřijímá tuto pravdu, ve skutečnosti Pánu říká: "Ne ty jsi vyvolil nás, ale my jsme si vyvolili Tebe."

Brecko Juraj

Od australského misionáře:

✉ **Vážený pane a paní Steigerovi:**

Již dlouho vám dlužím odpověď. Má žena Eva i já opravdově oceňujeme vaši evangelikální práci, kterou děláte ve službě Ježíše Krista zde v České republice. Oba rozšiřujete práci, která je jako hlas volajícího na poušti - Česká republika je taková duchovní poušť. Větry světskosti zanechaly své jizvy po celé zemi. Vaše práce přináší osvězení těm, kdo jsou pozorní, kdo mají uši ke slyšení.

V tomto duchu dovolu, abych se s vámi podělil o to, jak hluboce zapůsobila na můj život vaše poslední řada článků "Kalvinismus versus Arminianismus". Vaše články způsobily převrat v mém myšlení. Bůh působil v mém

životě již ve velmi raném věku. Dnes, o 30-40 let později, jsem dospěl, abych v sobě mohl chovat nové pochopení, které jste otevřel ve vašich člancích.

Moje jediné trápení je, že nemohu číst vaše práce v češtině. Moje žena Eva udělala ohromnou práci a přeložila jejich hlavní koncepce do angličtiny. Dovolte ještě jednu otázku. Nemáte náhodou soubor s vašimi články na disketě v angličtině (pět bodů kalvinismu) které byste mi mohl poslat e-mailem? Rozumím, asi je mít nebudete, ale za optání nic nedám. (Naši dva američtí křesťanští přátelé nás navštíví tento pátek. Chtěli bychom si s nimi promluvit o těchto pěti bodech kalvinismu.) Jeden z nich sloužil pět let jako misionář v Českých Budějovicích 1994-1999.

Ať vás oba Pán posílí svojí láskou, radostí a silou. Mějte pokoj, jenž přichází v Kristu.
Alex Peck

Poznámka -pst-: Někdy se dříví do lesa přece jenom nosí. Všechna studijní literatura, kterou používám, je v angličtině a na Internetu dostupná během několika vteřin. Poslal jsem Alexovi hlavní www stránky. (Máte také zájem o odkaz na anglické texty?)

Od naší korektorky:

✉ **Bratře Pavle,**

posílám opravených 27 stránek, a hlavně, hlavně přání VYDRŽTE! OBA! ... Ono opravdu není často moc příjemné pro stále ještě v nitru pyšného člověka (i přes veškerou pokoru) číst některé články tohoto časopisu. Ale je pro mne velkým povzbuzením mít tak často před sebou příklad křesťanů-vydavatelů, kteří znají Bibli, a přes všechny chvály i odsudky čtenářů ZODu se s veškerou bratrskou láskou přece jen neřídí tím, co kdo říká, ale jen a jen Božím Slovem. Ne napravo, ne nalevo, ale rovně - dívejme se na Boha. Přiznávám, že po návratu z kurzu angličtiny (který s americkými lektory ze San Diega pořádal náš mladičkový křesťanský sbor)

42 ZÁPAS O DUŠI

jsem už moc čekala, jestli mám doma další korektury ZODu. Připadala mi ta pauza tentokrát nějak moc dlouhá. A také přiznávám, že se čím dál víc začítám do obsahu a nějak méně hledám případné chybičky, takže se musím často k textu vracet. Musím vás ale pochválit - už tam skoro vůbec nejsou překlepy a i jiných oprav je minimum. Pán vám žehnej.

- Věra -

PRUBÍŘSKÝ KÁMEN

Naši milí čtenáři,

v minulém čísle jsme se zamýšleli nad otázkou, zda se v rámci Boží svrchovanosti a předurčení vlastně koná zápas o duši. Jak sami vidíte, na jedné straně nám přicházejí povzbudivé dopisy, na druhé straně přicházejí dopisy negativní. Ty představují řádově desítky ze stovek dopisů, ale věnujeme jim mnohem více místa. Jsou podnětné, motivují nás k objasňování a otevírání dalších zajímavých otázek. K našemu velkému smutku musíme říci, že někteří bratři, které osobně známe a jsou našimi osobními přáteli, se proti "Zápasu o duši" postavili a za své ovečky rozhodli, že musí chránit stáde. Opakovaně slyšíme, že otázky Boží svrchovanosti (vyvolení nebo předurčení) nejsou důležité, a že mohou být dokonce škodlivé. Svě tvrzení pak dokládají příklady a vlastními pocity, jen zřídka hledají odpověď v Písmu. Otázka Boží svrchovanosti, jak výstižně napsal jeden z bratrů, je prubířským kamenem našeho vztahu k Bohu i našeho vzájemného vztahu jednoho k druhému.

Na kritické postoje jsme odpověděli krátce i obsírně. Citujeme ještě jeden rozšířený názor:

...Přemýšlení o Boží svrchovanosti (o Pánu Bohu vůbec) jako o filosofické disciplíně, o něčem, do čeho musím já proniknout a co musím přesně vědět a definovat, je velice nebezpečné... V celé řadě učení lze pozorovat, že se všetečně dotýkají věcí, které Pán Bůh

přesně vymezil a určil, jak si s nimi počínat - takto, a dál s nimi nic nedělejte; ... Ta učení vyplývající z oně zvidavosti mají za následek, že ti, kteří spolu žili pohromadě, snášeli se a dlouho šli společnou cestou za Pánem, se rozdělí - jen proto, že jedni takovému názoru věří a druzí ne. ...Písma nám říkají všechno, co potřebujeme k životu, k poznání Pána Boha, jen je brát tak, jak jsou napsána, a nejtít dál! ...

(konec citace)

Čtenáři, posuďte sami, zda je následující verš nebezpečnou filozofií nebo jasným Ježíšovým evangeliem?

◆ *A řekl (Ježíš): "Proto jsem vám pravil, že nikdo ke mně nemůže přijít, není-li mu to dáno od Otce." Od té chvíle ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním nechodili.*

(Jan 6:65)

Jak často slyšíme, **prostě věř, o těžkostech nespekuluj = nejdí dál.** Často se odvolávají na verše z Matouše 18:3:

◆ *Amen, pravím vám, jestliže se neobrátíte a nebudete jako děti, nevejde-
te do království nebeského.*

Většina dětí přichází na svět v porodnici, ale tam zůstávají jen velmi krátkou dobu. Pak následuje čtyřadvacetihodinová péče starostlivých rodičů a odpovědnost za učednictví, které trvá následujících 18 let. Být jako děti neznamená, že se budeme oddávat jídlu, spánku, přebalování, broukání a žvatlání. Děti nemohou být celý život živeny jen kaší. Není divu, že ten, kdo neroste ve znalostech a dovednostech Písma a Boží moudrosti, zůstává v plenkách víry, místo aby oblékl plnou zbroj.

◆ *Oblečte si celou Boží zbroj, abyste se mohli postavit proti ďáblovým úkladům. Vždyť náš boj není proti krvi a tělu, ale proti vládám, proti mocnostem, proti světovládcům temnoty tohoto věku, proti duchovním silám zla v nebesích. Proto si vezměte celou Boží zbroj, abyste mohli odolat ve zlý den, všechno vykonat a zůstat stát. Stůjte tedy přepásáni na*

ZÁPAS O DUŠI 43

bedrech pravdou a oblečení pancířem spravedlnosti; nohy mějte obuté připraveností kázat evangelium pokoje. Nade všechno si pak vezměte štít víry, jímž budete moci uhasit všechny ohnivé šípy toho zlého. Vezměte také přilbu spasení a meč Ducha, jímž je Boží slovo, a v každý čas se každou modlitbou a prosbou modlete v Duchu, a právě proto bděte ve vsí vytrvalostí a prošení za všechny svaté. (Ef 6:11-18)

Pro děti je typický růst a proměna. Ani Pán Ježíš nezůstal dítětem navždy. Děti se učí mluvit, chodit, jsou přirozeně zvědavé i zvědavé. Děti jsou upřímné a opravdové, jsou důvěřivé, houževnaté a odvážné. Jejich nekonečné otázky PROC jsou opodstatněné. Máme povinnost na ně odpovídat, i když se mohou zdát zbytečné. Když vyrostou z plenek a dětských střevíčků, studují a připravují se na budoucí povolání. Pro život a zdravý růst v otázkách víry potřebují dobré učitele a hutnou stravu. Té se často ve sborech nedostává. Mnozí dospělí, učitelé a evangelisté jsou přesvědčeni, že jádrem evangelia je především pravda o smrti a zmrtvýchvstání Pána Ježíše Krista. Jistě, tato skutečnost je pro spásu člověka nezbytná, ale k růstu a dospívání potřebují evangelium oslovované děti více. Potřebují vědět - Kdo je Stvořitel - poznat knihu Genesis a celou řadu následujících pravd, které Boží dítě dovedou až do knihy Zjevení:

◆ *Kdo žízni, ať přistoupí; kdo touží, ať zadarmo nabere vody života. (22:17)*
Voda života proměňuje znovuzrozené v Boží služebníky. Boží děti se musí učit dovednostem, vědomostem a poslušností. Boží slovo, od začátku až do konce, je oním pevným základem víry, která vede do nebeského království. Instantní vývar z teologie o Boží sentimentální lásce a psychologické manipulace o našich potřebách, kdy slibujeme hladovým a žíznivým, aby přišli, protože Pán vyřeší všechna jejich trápení, není příčinou zdravého růstu.

Nezanedbávejme výuku; dnešním dospívajícím nestačí dětská kašička a "prosté věř". Tam, kde vládne "prosté věř", tam nutně nastupuje:

- ✓ *Povrchnost - vlažnost a tolerance*
- ✓ *Nesnášenlivost - pevná ruka zákonictví a skutků*
- ✓ *Individualismus - vládne anarchie a tolerance hříchu*

Jak řekl Oswald Chambers: "*když se znovu narodíme, Duch svatý v nás začne formovat nové stvoření, a jednou přijde doba, kdy z našeho starého života nezbyde vůbec nic*", už nejsme děti, ale královské kněžstvo. Děti odchované mlékem nedělních besídek jsou snadnou obětí bezbožného světa a ateistického vzdělávacího procesu. Ve chvíli, kdy opustí rodinné a sborové zázemí, začínají projevovat svou nezávislost a vzdalují se od rodičů, církve, občerství - pochybují o závaznosti Božího slova a přestávají následovat Boží cesty, protože nemají pevné základy víry.

Zamysleme se nad slovy Jindry K. z Liberce, která napsala do Bratrské rodiny následující slova:

Pozorují, jak do církve přicházejí a z církve odcházejí mnozí lidé. Přicházejí, hledají a často odejdou zcela nedotčení zvěstí evangelia. Mnoho se hovoří o výchově, tradici, trvalých hodnotách. Mnoho se hovoří a mnohdy jsou to jen prázdná slova. Často dáváme okoralý chléb těm, kteří zmirají žízni.

Přemýšlím o tom, jak mám vysvětlit a předat svou víru svým bližním. Jak se mám vyznat bez zbytečného patosu z toho, že slovo víra je v mém případě už zcela nevýstižný termín.

Věřit totiž můžeme kde komu a kde čemu. Já však po letech vnitřních zápasů už vím. Vyslovuji to s velikou pokorou a bázní, když se vyznávám slovy ztrápeného Jóna, který říká: "Já vím, že můj Vykupitel je živ ..." (Jób 19,25)

Okoralý chléb může člověka zachránit před smrtí hladem, ale pro zdravý růst těla nezajistí plnohodnotnou výživu. Boží dítě strádá a ti, kdo mají vydávat maximální výkon, jen přežívají.

44 ZÁPAS O DUŠI

Podvýživa má zhoubné následky na zdraví celého těla - církve.

Z některých dopisů vane zdánlivá "ctnost" křesťanů vyhýbat se zvidavosti a následnému přemýšlení. Chtějí "zůstat **chudí duchem**", ale být chudý duchem znamená přestat spoléhat sám na sebe! Pak už nemůžeme obcházet hlubší pravdy Písma. Být chudý duchem znamená, že mne vysvobodil z hříchu Duch Boží a ne ztročené rozhodnutí mrtvého lidského ducha. Tyto a podobné argumenty by nám měly spíše připomenout podobenství o hřivnách, zda ti, kdo chtějí za každou cenu zachovat zjednodušené "prostě věř a nebud' všetečný", nejsou příčinou neduživosti jim svěřených oveček.

Nezapomínejme, že svět kolem nás se mění. Žili jsme v deformovaném světě a musíme mít odvahu i v církvi podívat se změnám přímo do tváře. Skončila éra plánovaného hospodářství a církevních tajemníků. Změnila se politika, zaměstnanost, ekonomie, zemědělství, školství, zdravotnictví, bankovníctví, cestování, nastoupily mobilní telefony, počítače, internet, jsme zaplaveni informacemi a pokud se nenaučíme podrobit se Boží svrchovanosti, bude nad námi "svrchovaně" vládnout někdo jiný. Svět a změny vstupují i do církve. Dnes jsou kladeny zcela nové požadavky na každého z nás. Ať se nám to líbí nebo ne, církev musí pokračovat v reformaci. Historické krédo reformátorů znělo: "*Ecclesia reformata et semper reformanda - Církev reformovaná se neustále reformuje.*" Prostě věř a zakonzervovanost církve nemůže větší nou nikomu nabídnout nic víc než okoralý chléb.

Jak odpovídáme na potřeby duchovního hledání a růstu mladých a inteligentních lidí kolem nás? Proč mladí lidé ze sborů odcházejí? Pečujeme o hřivny, které Bůh posílá do našich sborů? Jsme ochotni investovat do jejich růstu a vyučování více času a námahy?

Bylo nám doporučeno, abychom odpovídali mladým, kteří potřebují praktické rady a vedení, chtějí vědět, jak se mají chovat v zaměstnání, v osobním životě, jak žít v dnešní složitě době..., abychom jim lépe rozuměli.

Není to snad právě to, co máme hledat v Božím slově a o co se snažíme? Nenutíme čtenáře přemýšlet? Nebojme se vyššího teologického poznání, jinak zůstane Boží slovo pro mnohé pouze starou zaprášenou knihou.

Tam, kde učíme, že o znovuzrození rozhoduje člověk na základě "svobodné" vůle, a neučíme, že přirozená "svoboda" otročí tomu Zlému; tam kde učíme, že nejsme ani "roboti" ani "loutky", a neučíme, že v přirozenosti, před znovuzrozením z Ducha, jsme roboti hříchu, a loutky toho Zlého; tam bude ležet břemeno rozhodnutí na jednotlivci. Potom nutně existuje jistá možnost, že celá spása může být jen náboženská představa, která se předává z generace na generaci a prostě "**věř**" může někdy být jen prázdna víra ve víru. Není divu, že pevnost víry mladých je vrtkává. Co jiného můžeme očekávat?

Mladí potom řeknou, že jejich představa o křesťanském životě je jiná, než jaké jsou představy rodičů a starších bratří. Mladí vám namítnou, že křesťanství není život nalinkovaný podle jízdního řádu. Nenastupujeme do vlaku, ani nejedeme po nějakých zaježděných osvědčených kolejích, které směřují do nebe, ale kráčíme po úzké cestě Pravdy našeho Pána a Spasitele. Neposuzujme duchovnost podle toho, jak máme ohmatané stránky Bible a kolik veršů je barevně označeno.

Není právě nepochopení otázek "svobodné" vůle - odpovědnost za vlastní rozhodnutí, příčinou, proč lidé do sborů přicházejí a odcházejí? Není to jeden z důvodů proč mladí z křesťanských rodin žijí podle svého rozumu, citu a "svobodné" vůle - v hříchu, na hromádce, vracejí se k rodičům rozve-

ZÁPAS O DUŠI 45

dení, rozčarování, často zatrpklí vůči církvi? Není právě kamenem úrazu nepochopení Boží svrchovanosti a lidské touhy žít podle svých představ? Kde se stala chyba? Řešíme jen generační problémy? Jsme ochotni plnit Boží vůli podle Písma, nebo podle představ, které nám našeptává svět?

Aby nás na cestě poznání provázel zdar, musíme se učit naslouchat a odpovídat nejen na vybrané otázky, na které často nejsou odpovědi jednoduché ani stručné. Jedno je však jisté; pokud o znovuzrození rozhoduje Bůh, můžeme mít jistotu, že spása je v rukou Božích, z nichž nás nikdo nevyrvé.

Nezapomínejme, že v minulosti křesťanství měnilo svět, dnes svět mění křesťanství. Před staletími reformace změnila církev, která se svému poslání zpronevěřila. Pokud současná církev ustrne v sebezhlášení, pokud ustrne v reformaci sebe sama, jistě ztratí svoji přitažlivost. Reformace, ať v historické, či přítomné podobě, má co říci i dnešní církvi. Věříme, že seznámení se s řadou historických a současných teologických pohledů nikomu neublíží.

Znovu opakujeme, v žádném případě nechceme vnášet do sborů neklid, nechceme podryvat jednotlivé denominace, které mají svá specifická učení, ale pokud neklid do sborů vnáší jasné biblické Slovo a působení Ducha svatého, nemůžeme tomu bránit. Jestliže je otázka Boží svrchovanosti jen lidský výmysl, jistě se i tato problematika z církvi brzo vytratí... Ať je nám Boží slovo soudcem.

Chceme zdůraznit, že forma ZODu se může v některých otázkách lišit od pohledů jednotlivých denominací a sborových publikací. Nechceme produkovat oddechovou četbu s křesťanským nádechem! Smyslem naší práce je sloužit mezidenominačně, budovat církev a jednotlivé věřící, aby měli solidní teologické základy, jež nejsou založeny na emocích, filozofii nebo psychologii, aby nekolísali ve víře a uměli se vypořádat s nejrůznějšími vlivy, které v křes-

ťanském světě působí. Proto se účastníme nejrůznějších seminářů, konferencí, školení, křesťanských aktivit a hnutí, sledujeme množství publikací, s nimiž také osobně nesouhlasíme, ale pokud chceme porozumět jinému učení, musíme o něm nejdříve něco vědět. Chceme jít dál a podle nejlepšího svědomí sloužit věřícím i hledajícím. Proto čerpáme z literatury, která u nás ještě nebyla přeložena, a pečlivě vybíráme zajímavá témata, brouzdáme internetem teologického světa, abychom prohloubili osobní znalosti a získali informace, abychom mohli obohatit ty, kteří mají své zaměstnání a nemohou se věnovat z časových důvodů studiu Písma tak, jako my.

Snažíme se nehlásat osobní názory, ale doložit Písmem každé tvrzení v kontextu celé Bible, a předkládáme je k poučení a k zamyšlení. Nikdo z nás nevylučuje, že se můžeme mýlit. Kritické připomínky a negativní dopisy nám slouží k nápravě a inspiraci, jak přinášet Boží slovo ještě zřetelněji.

Chceme povzbuzovat a odhalovat některé příčiny problémů, které sužují společnost a téměř každé obecnství věřících, nezávisle na tom, zda se jedná o sbor u nás nebo na opačném konci světa. Zda se nám to daří, se dozvíme prostřednictvím vašich reakcí. Spolu s vámi chceme budovat dům na skále, ne na písku. Proto prožíváme společně s těmi, kdo přemýšlejí a hledají odpovědi na některé nejasnosti, intenzivní ZÁPAS. Děkujeme za něj Pánu a prosíme, aby se všichni, kterých se uvedené řádky týkají, zamysleli, zda právě ta "naše církev nebo denominace" nezakopala hřivny. Písmo nás vybízí, abychom nad Božím slovem meditovali dnem i nocí - to znamená přemýšleli, rozjímali a nebáli se teologických pojednání, která od nás vyžadují přemýšlení. Stále platí následující princip:

◆ *Kniha tohoto zákona ať se nevzdálí od tvých úst. Rozjímej nad ním ve dne v noci, abys mohl bedlivě plnit vše, co je v něm zapsáno. Potom tě*

46 ZÁPAS O DUŠI

*bude na tvé cestě provázet zdar,
potom budeš jednat prozíravě.
(Jozue 1:8)*

Modlíme se, aby nás i vás Bůh ochraňoval, posiloval a ujišťoval, že On je neměnný, církev, na rozdíl od lidí a společnosti, nestárne, Bůh ji neustále reformuje a obnovuje. Modlíme se, aby nám všem bylo Boží slovo libou vůní a lahodným pokrmem. Modlíme se, aby starší bratři a pastýři byli ve vyučování moudří, trpěliví, aby Boží PRAVDU hledali, milovali, chránili a zvěstovali až do konce.

"Zápas o duši", podobně jako ostatní časopisy s křesťanskou tematikou, které u nás vycházejí nebo jsou překládány, mají svůj okruh čtenářů a pevně věříme, že každý z nich, tedy i ZOD, má své místo. V žádném případě nechceme usilovat o přízeň čtenářů. To ani není v našich silách, ale v silách Božích a těch, komu je časopis určen. "Zápas o duši" byl od počátku, a stále je, časopisem čtenářů, kteří se na jeho vydávání podílejí modlitbami a finančně. Bez nich, a především Boží vůle, zanikne. O tom, koho osloví nebo neosloví, nerozhodujeme my, ale Bůh sám.

-kas-

EXPO 2000

Vstupovat do nového tisíciletí lidstva a nalézt téma, které nás všechny spojuje, není vůbec snadné. Hannoverské EXPO 2000, **Human kind - Nature - Technology** - Lidský druh, příroda a technologie, otevírá nejen obrovský prostor pro vizionáře lepších zítřků, ale i pro varovné hlasy těch, kteří vidí lidstvo na rozcestí přežití, nebo zániku.

Pořadatelé, s německou důkladností a dokonalou organizací, rozdělili národnostně obrovský areál EXPA do tří částí - západ, střed a východ. Ironií zůstává, že západní pavilony jsou obsazeny zeměmi Afriky a Asie, centrální pavilony patřily národům od Albánie až po

Bělorusko a východní pavilony se staly doménou západních zemí a Číny. Řada oblastí byla sjednocena do celků jako například země střední Afriky, Karibské oblasti apod. Celkem se EXPA díky štědrým subvencím zúčastnilo něco kolem 200 zemí a mezinárodních organizací.

O tom, jaký by měl být **nový svět** se diskutovalo na celé řadě fór. Jedno z pěti, ze série Jak může přispět náboženství světu?, bylo nazváno **Omnipotence of science and impotence of religion** neboli Všemohoucnost vědy a impotence náboženství. Po shlédnutí pavilonů, které se oddávaly budoucnosti vědy a techniky, byly pro mnohé účastníky zajímavé právě ty, které reprezentovaly různá světová náboženství. Bez ohledu na elektronicko-technickou náročnost prezentace virtuální reality, morfologických programů proměn, laserových efektů, zvuků, blesků... přitahovala diváky duchovní vitalita národů třetího světa. Mezi nejnavštěvovanější patřily expozice Bhútánu a Nepálu. Z Indického pavilonu odcházeli mnozí návštěvníci s červenou tiskou na čele. Lidé se zajímali o náboženské tradice zemí Afriky, Asie, Jižní Ameriky a ukázky religiozity zemí, kde se technologie a všemohoucnost vědy ještě nestala zaklínadlem moderní společnosti. Světské mantry vědců, že bez vody není života nebo že stromy jsou zdrojem života, byly doplňovány ukázkami praktik šamanů z ekvádorských džunglí, léčitelství, nejrůznějšími léčebnými systémy ajurvědy z Indie, jógy a různými tanečními meditacemi, nechyběla ani taneční interpretace žen na téma nanebevstoupení panny Marie a každodenní recitace koránu. Zastoupen byl pavilon Vatikánu, Kristův pavilon, celá řada misijních organizací přijímala návštěvníky v pavilonu Naděje ve tvaru Jonášovy velryby. Člověk nového tisíciletí je nevyčísitelně religiózní osobnost.

HCJB www stránky:

HCJB World Radio, domovská stránka
Misie HCJB-ZOD
Denní zprávy z křesťanského světa
Nové knihy a brožury
Časopis Zápas o duši
O Biblii
O Bohu
O církvi
O člověku
O posledních věcech
O spáse
O stvoření
Kázání CB Dejvice
Vyhledávání

Stránky rozšiřujeme téměř denně. Naším cílem je databáze článků reformované teologie v českém jazyce, zvuku a obrazu.

<http://www.reformace.cz/>

<http://www.hcjb.cz/>

<http://www.bb.sanet.sk/zod/>

Oznámení!

Všem dárcům přikládáme jedno číslo časopisu navíc s modlitbou, aby s vaší pomocí našly nového čtenáře. Odřeknutím hromadných objednávek některých sborů máme menší přebytek. Pomozte nám tuto mezeru zaplnit.

Naše databáze adres je naprosto důvěrná. Jestliže dostaneme nové adresy od našich stálých čtenářů, vždy napíšeme novému čtenáři průvodní dopis, v němž oznámujeme, od koho jsme jeho adresu dostali, a ptáme se, zda si nový čtenář přeje být v naší databázi adres, nebo ne. Ujišťujeme vás, že nikomu nepředáváme žádné osobní údaje ani adresy

Děkujeme

Bez ohledu na to, jaké futuristické vědecko-fantastické vize jednotlivé tematické pavilony představovaly, se lidstvo vrací ke svým náboženským kořenům. Lidé nábožensky založení i ti bez vyznání touží po ideálech míru, tolerance a porozumění mezi národy celého světa. Společný jazyk této touhy vyjadřovalo dunění bubnů, které měly na EXPU tuto vizi naplnit. Nezáleží na tom, zda bubnuje osamocený hudebník či stovky elitních formací z nejrůznějších zemí a kultur nebo rytmy bosonohých domorodců ze Zambie. Ať duní bubny z vydlabaných kmenů, malé bubny či největší buben na světě, boj za mír prostřednictvím bubnů je pro lidské masy přitažlivější než techno svět. Duch EXPA, který měl představit budoucí tisíciletí pokroku a rozumnosti lidstva se stal jedinečnou ukázkou člověkem vytvořených idolů. Homo sapiens sapiens dvacátého století poznal svého boha ateismu a vědeckého materialismu. Dál hledá s náboženským zápalem horizontální zdroj života vědy a technologie, snaží se lidstvu zajistit přežití a důstojnou existenci, ale zcela opomíjí vertikální rozměr lidství, které jediné přináší duchovní plnost, smysl života, Boží pokoj a zaslíbení.

Zakládny globálního přežití se staly - **Environment - Economy - Recycling** neboli ochrana životní prostředí, ekonomický rozvoj a recyklace. Zdrojem života není jen voda, stromy a moudrost matky přírody. Zbožňování bezduchého ekosystému zdůrazňuje prázdnotu světa bez Boha Stvořitele. Dokud vědecký svět neuzná, že člověk bez Boha je trosečník, budeme dál tonout ve světě ekologických a ekonomických bouří a není důležité, zda lidstvo sedí na voru nevědomosti, na palubě Titaniku ekonomické prosperity nebo na nukleární ponorce super vědomostí.

Svět a lidstvo bez Krista a Jeho přikázání o lásce k Bohu a bližnímu nemá naději.

- kas -

Připomínky, objednávky časopisu, kazet a dalších publikací adresujte <zod@hcjb.cz> nebo:

České země

HCJB - ZoD Distribuce
P. & K. Steiger
Hošťálkova 1,a
169 00 Praha 6 - Břevnov

Slovensko

HCJB - ZoD Distribúcia
M. & A. Zavilla
Jiráskova 165/10
916 01 Stará Turá

Dobrovolné příspěvky můžete poslat poukázkou
Variabilní symbol je na Vaší etiketě

Název účtu:
ZOD - HCJB World Radio
Číslo účtu:
Komerční banka Brno
96538-621/0100

Název účtu:
HCJB Rádiosieť ZOD Slovensko
Číslo účtu:
VUB Trenčín, exp. Stará Turá
49134-202/0200

Novinová zásilka
poštovné hrazeno
v hotovosti
u pošty
Velká Bíteš

HCJB - denně z Ekvádoru , od 26.03. 2000 do 31.10. 2000
RÁNO: 7:30 - 8:00 SEČ, tj. 5:30 - 6:00 UTC: **11 875 kHz - v pásmu 25 m.**
VEČER: v 20:30 - 21:00 SEČ, tj. 18:30 - 19:00 UTC:
17 795 a 21 470 kHz v pásmech 16 a 13 m.

TWR - Český rozhlas Plzeň poslouchajte v sobotu 7:00 - 8:00 a 21:00 - 22:00
Velmi krátké vlny (FM): **106,7 105,3 103,4 102,4 100,8 95,8 91,0 MHz**

TWR - Proglas (FM): (Brno 107,5 Hostýn 90,6 Praděd 93,3 Ještěd 97,9)
Po-Pá a Ne 7:45 - 8:00, So 7,15 - 8:30, Po-Pá 21:00 - 21:30

<<http://www.hcjb.cz>>

<<http://www.hcjb.org>>

ZÁPAS O DUŠI vydává nakladatelství A-ALEF, Bořivojova 29, Ostrava
Redaktoři Ing. Pavel a Klára Steigerovi, Hošťálkova 392/1a, 169 00 Praha 69
Jednatel Ing. Bohuslav Vlček, U stadionu 379, 595 01 Velká Bíteš
Tisknou **OSTRAVSKÉ TISKÁRNÝ**, Novinářská 7, Ostrava 1
Vychází čtyřikrát do roka. **NEPRODEJNÉ !**
Podávání novinových zásilek povoleno:
Oblastní správou pošt Brno č.j. P/2 - 3121/94 ze dne 13.9.1994.